

**Stichting voor Christelijk
Praktijkonderwijs
in Noord-Oost Friesland**

JAARSTUKKEN

2020

Voorwoord en vaststelling

Het bestuur van de Stichting voor Christelijk Praktijkonderwijs in Noord-Oost Friesland biedt u hierbij haar jaarstukken 2020 aan.

Deze rapportage is ingericht conform de bepalingen en richtlijnen uit het Burgerlijk Wetboek en de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving ('RJ-bundel'), alsmede het aparte hoofdstuk RJ 660 voor onderwijsinstellingen.

De rapportage bestaat uit een bestuursverslag en een jaarrekening, alsmede de bijbehorende overige gegevens. De betreffende onderdelen zijn onlosmakelijk aan elkaar verbonden. Dat houdt in dat de informatie opgenomen in de jaarrekening van overeenkomstige toepassing is op het bestuursverslag en dat de informatie opgenomen in het bestuursverslag van overeenkomstige toepassing is op de jaarrekening.

Dit bestuursverslag 2020 is vastgesteld door het bestuur van de Stichting voor Christelijk Praktijkonderwijs in Noord-Oost Friesland en is aangeboden aan de Medezeggenschapsraad van PRO Dokkum.

Mede namens, dhr. B. van Kammen, directeur PRO Dokkum,

Dhr. G.W. van Lonkhuyzen
dagelijks bestuurder

Deze rapportage is vastgesteld d.d. 01 juni 2021 door de bestuursleden:

Dhr. A.D. Aalberts
voorzitter

Mevr. Y. de Groot-Krikke
secretaris

Mevr. S.M. Ensel - Boonstra
penningmeester

Mevr. K.J. van Westrhenen
lid

Dhr. F.J. Talsma
lid

Dhr. G.W. van Lonkhuyzen
dagelijks bestuurder

Inhoudsopgave

Voorwoord en vaststelling	2
Jaarstukken 2020.....	4
Bestuursverslag	5
Verslag toezichthoudend bestuur	6
1 Voorwoord.....	10
2 Verplichte thema's vanuit wet- en regelgeving	11
3 Visie en besturing.....	14
4 Risicomanagement.....	20
5 Bedrijfsvoering - Personeel.....	23
6 Bedrijfsvoering – Huisvesting.....	26
7 Bedrijfsvoering – Financiën.....	27
8 Onderwijsprestaties en onderwijskundige zaken	34
9 Toekomstige ontwikkelingen.....	40
10 Continuïteitsparagraaf	42
11 Gegevens over de rechtspersoon	46
Jaarrekening.....	47
Balans per 31 december 2020	48
Staat van baten en lasten over 2020	49
Kasstroomoverzicht over 2020.....	50
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	51
Toelichting op de balans per 31 december 2020	56
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2020	61
Bijlagen bij de jaarrekening	63
Model E: Verbonden partijen.....	64
Model G: Verantwoording van subsidies	65
Model H: WNT verantwoording 2020.....	66
Overige gegevens.....	69
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	69
Statutaire regeling betreffende de bestemming van het resultaat.....	69
Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2019	69
Voorstel tot bestemming van het resultaat over het boekjaar 2020	69

Jaarstukken 2020

- Bestuursverslag
- Jaarrekening
- Overige gegevens

Bestuursverslag

Verslag toezichthoudend bestuur

In het jaarverslag dat voor u ligt verantwoordt het bestuur van PRO Dokkum zich voor het gevoerde beleid. Het bestuur vindt het belangrijk om een school in stand te houden die in balans is. Die balans komt om te beginnen tot uiting in goede onderwijskundige prestaties van leerlingen en het personeel. Daarnaast is er een bedrijfsvoering die uitzicht biedt op goed onderwijs, goede huisvesting én continuïteit van de school.

Het bestuur zet in op betrokkenheid van alle medewerkers en allen die direct of indirect bij het onderwijs betrokken zijn. Een belangrijke drijfveer is de inbedding van de school in de samenleving. Daarbij is essentieel dat de schoolidentiteit wordt (h)erkend door ouders van leerlingen en toekomstige leerlingen.

Verantwoording wettelijke taken

Goedkeuring begroting, jaarrekening, bestuursverslag en strategisch meerjarenplan

Voor de goedkeuring van de begroting, de jaarrekening inclusief het bestuursverslag en de tussentijdse financiële rapportages (de vier,- en achtmaands rapportages) wordt de planning & control cyclus gevolgd.

Het Schoolplan van PRO Dokkum draagt als titel: "Werk maken van werk! Schoolplan 2018-2021". Zeer toepasselijk, aangezien PRO Dokkum jaar na jaar zeer hoge uitstroombpercentages richting arbeidsmarkt laat zien.

Naleving wettelijke voorschriften

Het bestuur (dagelijks bestuurder en toezichthoudend bestuur tezamen) leeft de wettelijke voorschriften na. Het betreft hier de Code goed bestuur, gedragscodes en richtlijnen die de organisatie onderschrijft.

Omgang met code goed bestuur en afwijkingen daarvan

De *Code Goed Bestuur* wordt nageleefd. De Code Goed Onderwijsbestuur VO is gebaseerd op vier principes: verantwoordelijkheid, professionaliteit, integriteit en openheid. Deze principes vormen de basis voor de wijze waarop bestuur en intern toezicht belangen afwegen en koers bepalen. Het bestuur van het PRO Dokkum is zich bewust van de genoemde principes en reflecteert regelmatig op de toepassing hiervan om de verwerving en het behoud van maatschappelijk vertrouwen en draagvlak te bevorderen.

Als vervolg op een bestuurlijke zelfreflectie in 2018 is in 2019 een intern toezichts- en waarderingskader ontwikkeld, vastgesteld en toegepast. In het kader van de reflectie op het eigen handelen heeft het bestuur in 2020 opnieuw afspraken gemaakt en ten uitvoer gebracht in het kader van professionalisering. De reguliere schoolbezoeken en gesprekken met de medezeggenschap zijn daarbij belangrijke informatiebronnen.

Rechtmatige verwerving en rechtmatige en doelmatige besteding van middelen

Als toezichthoudend bestuur zien we toe op de rechtmatige verwerving en de rechtmatige en doelmatige bestemming en aanwending van de financiële middelen. Daarbij hechten we er grote waarde aan dat dit onderwijs van hoge kwaliteit is en dat de wijze waarop we onderwijs aanbieden en werkgeverschap uitoefenen bijdraagt aan de ontplooiing van leerlingen en medewerkers. Het toezichthoudend deel van het bestuur vindt het belangrijk dat integriteit, rechtmatigheid en doelmatigheid van ons handelen worden bewaakt.

Benoeming externe accountant

Voor boekjaar 2020 is Van Ree Accountants B.V. de accountant. Voor boekjaar 2021 is Van Ree Accountants B.V. ook benoemd als accountant.

Optreden als werkgever van het uitvoerend bestuur (benoeming, ontslag, schorsing, vaststelling beloning)

Sinds 1 september 2018 is de heer G.W. van Lonkhuyzen, aangesteld als dagelijks bestuurder. Ten aanzien van de bezoldiging van de dagelijks bestuurder wordt de cao voor Bestuurders gevolgd en wordt daarmee ook aan de Wet Normering Topinkomen (WNT) voldaan.

Maandelijks voert de voorzitter van het toezichthoudend bestuur overleg met de dagelijks bestuurder en bespreken zij de voortgang in de organisatie.

Evaluatie van het uitvoerend bestuur

Het jaarlijkse functioneringsgesprek met de dagelijks bestuurder vond plaats op 29 juni 2020. De renumeratiecommissie bestond uit mevr. A. Hekkema en dhr. A.D. Aalberts.

Verantwoording op grond van de code goed bestuur

Inrichting toezichthoudend orgaan

Het bestuur van de Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs in Noord-Oost Friesland, de Stichting Christelijk Praktijkonderwijs Noord Oost Friesland en de Stichting Inspecteur Boelensschool te Schiermonnikoog, is ondergebracht in een Personele Unie. Volgens het one-tiermodel is er binnen het bestuur een functionele scheiding tussen toezichthoudende bestuurders (aangeduid in de statuten als algemeen bestuur) en uitvoerende bestuurders (aangeduid als dagelijks bestuurder). De toezichthoudende taak van het algemeen bestuur betreft alle, op basis van beleidsnotities vastgestelde, activiteiten van de dagelijks bestuurder.

Het algemeen bestuur bestaat uit maximaal zeven leden. Het algemeen bestuur bestaat sinds juni 2020 uit vijf leden. De leden van het algemeen bestuur zijn via een openbare procedure van werving en selectie voorgedragen aan de algemene ledenvergadering, ter benoeming.

De zittende leden van het algemeen bestuur zijn benoemd voor een periode van vier jaar. Ook voor nieuw te benoemen leden geldt een benoemingstermijn van vier jaar. Zij kunnen eenmaal voor herbenoeming in aanmerking komen. De maximale zittingsduur is acht jaar.

De samenstelling van het algemeen bestuur is in 2020 gewijzigd. Mevr. A. Hekkema (voorzitter) en de heer T van der Kooi (lid), zijn in juni 2020 afgetreden volgens het rooster van aftreden. De heer A.D. Aalberts heeft de functie van voorzitter op zich genomen. Mevr. M. Ensel-Boonstra is vanaf september 2020 penningmeester van het toezichthoudend bestuur.

Het toezichthoudend bestuur verdeelt de portefeuilles op basis van aanwezige expertise. Binnen het algemeen bestuur is er een remuneratiecommissie. Het is de taak van de commissie om de besluitvorming van het toezichthoudend bestuur ten aanzien van het functioneren van de dagelijks bestuurder voor te bereiden. Deze voorbereiding doet niets af aan de verantwoordelijkheid van ieder lid van het algemeen bestuur met de intern toezichthoudende taak. Daarnaast is er een auditcommissie die is belast met het specifieke deel van het toezicht dat betrekking heeft op financiën en HRM. Tenslotte ziet de commissie onderwijs toe op de ontwikkeling en de kwaliteit van het onderwijs.

Het toezichthoudend bestuur hanteert een rooster van school- en locatiebezoeken. Tijdens deze bezoeken spreken de toezichthouders met docenten, leerlingen en ondersteunend personeel om zich een goed beeld van de scholen te vormen.

Het algemeen bestuur bestond in 2020 uit:

Naam	Functie	Portefeuille	Benoemd sinds	exacte datum	Termijn	Aftredend (uiterlijk)
Dhr. A.D. Aalberts	Penningmeester, Voorzitter per 19-06-2020	Financiën en Vastgoed, Audit Commissie, Remuneratiecommissie	2017	22-6-2017, vanaf 21-06-2019 Penningmeester, vanaf 19-06-2020 Voorzitter	1e termijn	2025
Mevr. A. Hekkema	Voorzitter, tm 18-06-2020	Onderwijs, Remuneratiecommissie	2012	10-1-2012, voorzitter vanaf 24-06-2014	2e termijn	2020
Mevr. Y. de Groot - Krikke	Secretaris	Juridische zaken	2014	24-6-2014, secretaris vanaf 06-11-2018	2e termijn	2022
Dhr. T. van der Kooi	Lid, tm 18-06-2020	Identiteitszaken	2012	10-1-2012	2e termijn	2020
Mevr. K.J. van Westrhenen	Lid	Onderwijskwaliteit	2017	22-6-2017	1e termijn	2025
Dhr. F.J. Talsma	Lid	HRM, Audit Commissie	2019	26-2-2019	1e termijn	2027
Mevr. S.M. Ensel-Boonstra	Lid, vanaf 10-11-2020 penningmeester	Audit Commissie	2019	21-6-2019, vanaf 10-11-2020 Penningmeester	1e termijn	2027

Situaties met (potentieel) tegenstrijdig belang zijn binnen het toezichthoudend bestuur niet aan de orde geweest.

Vergoedingsregeling

Het Toezichthoudend Bestuur is aangesloten bij de VTOI (Vereniging van Toezichthouders van Onderwijs Instellingen). De VTOI heeft aangegeven dat een financiële tegemoetkoming van toezichthouders maatschappelijk wenselijk en gerechtvaardigd is en zij adviseert om deze vergoeding toe te kennen.

Men verwacht steeds meer inzet en professionaliteit van toezichthouders, hetgeen zich vertaalt in wet- en regelgeving en codes en bovendien is er een tendens waarneembaar waarin toezichthouders op hun functioneren worden aangesproken en ervoor aansprakelijk worden gesteld. Toezichthouders mogen verwachten dat de inzet en de professionaliteit worden vertaald in een financiële tegemoetkoming. Derhalve heeft het algemeen bestuur besloten de vergoeding voor de toezichthouders te verhogen tot een niveau dat beter past bij de aard en de verantwoordelijkheid van de functie.

De bezoldiging voor de toezichthoudende bestuursleden van de personele unie is per 1 januari 2020 als volgt: de voorzitter € 4.260,- en leden € 3.195,-. Daarnaast kunnen er reis,- en onkosten worden gedeclareerd.

In de begroting van de school is onder de titel deskundigheidsbevordering een bedrag ten behoeve van de professionalisering van het toezichthoudend bestuur opgenomen.

Ten aanzien van de bezoldiging van de dagelijks bestuurder wordt de cao voor Bestuurders gevolgd en wordt daarmee ook aan de Wet Normering Topinkomen (WNT) voldaan. Voor de WNT zijn de bestuurders de toezichthoudende topfunctionarissen en is de dagelijks bestuurder de leidinggevende topfunctionaris met dienstbetrekking.

Voor voorzitter en leden van toezichthoudende organen is het individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum respectievelijk 15% en 10% van het voor de WNT-instelling toepasselijke bezoldigingsmaximum. Met de van toepassing zijnde bezoldigingsbeleid van de leden van het algemeen bestuur blijft de vergoeding ruim binnen de maximum beloning en wordt daarmee voldaan aan de kaders van de WNT.

Betaalde en onbetaalde (neven)functies van de bestuurder(s) en de toezichthouder(s)

De (neven)functies en/of nevenwerkzaamheden van het toezichthoudend bestuur (zittende leden) zijn onderstaand weergegeven:

Naam	Voor de Vereniging voor Chr. V.O. in N.O. Friesland relevante (neven)functies en/of nevenwerkzaamheden	Betaald/ Onbetaald	Einddatum
Dhr. A.D. Aalberts	Clusterspecialist LTO Nederland (hoofd functie)	B	n.v.t.
	Lid Provinciale Staten van Fryslân	B	2023
	Lid van de auditcommissie provincie Fryslân	O	2023
	Lid van de raad van advies van de Noordelijke Rekenkamer sinds 1 juni 2019	O	2023
Mevr. Y. de Groot - Krikke	In maatschap melkveebedrijf (winst/verliesdeling) (hoofd functie)	B	n.v.t.
	Lid Classicaal College voor het Opzicht Fryslân, voor de Protestantse Kerk Ned.	O	2025
	Bestuurslid St. Sportbedrijf Waadhoeke	B	n.v.t.
	Contactpersoon vertrouwenskwesies voor de Vereniging voor Christelijk Basisonderwijs Noordwest Fryslân	O	n.v.t.
	Lid van de ledenraad van Coöperatie AB Vakwerk	B	2025
	Raad van Toezicht Stichting voor Christelijk Primair Onderwijs De Tjongerwerven	B	2025
Mevr. K.J. van Westrhenen	Beleidsmedewerker Drenthe College (hoofd functie)	B	n.v.t.
Dhr. F.J. Talsma	Foeke Jan Talsma Interim P&O (hoofd functie)	B	n.v.t.
Mevr. S.M. Ensel-Boonstra	Directie Ensel staalkonstrukties BV, Dokkum (hoofd functie)	B	n.v.t.
	Vice voorzitter Raad van Commissarissen Rabobank Drachten Noordoost Friesland	B	2024
	Lid Raad van Toezicht Sionsberg, Dokkum	B	2023
	Penningmeester Ladies Business Club Lauswolt	O	n.v.t.
	Lid Bondsraad Metaalunie	O	n.v.t.
	Lid Regioboard Noordoost Fryslân	O	n.v.t.

De (neven)functies van de dagelijks bestuurder zijn als volgt:

Naam	(Neven)functies en/of nevenwerkzaamheden	Betaald/ Onbetaald	Einddatum
Dhr. G.W. van Lonkhuyzen	Voorzitter hoofdadviscommissie Inburgeringsexamens	B	n.v.t.
	Bestuurslid brancheorganisatie ProVoet en Stichting Bravo	B	2022
	Bestuurslid Ambacht in Nederland	B	2024
	Bestuurslid Mariëburgfonds	B	n.v.t.
	Voorzitter begeleidingscie. geestelijk verzorgers	O	2022
	Scheidsrechter volleybal Nevobo	O	n.v.t.

Zelfevaluatie

Het algemeen bestuur evalueert het eigen functioneren door middel van functioneringsgesprekken die de voorzitter voert met de leden van het bestuur. Eén van de leden voert het functioneringsgesprek met de voorzitter.

In 2020 is een traject doorlopen van zelfevaluatie en deskundigheidsbevordering op het gebied van de eigen governance en de toepassing daarvan in praktische situaties.

Een workshop op het gebied van versterking van de interne governance stond onder leiding van een externe deskundige, dhr. A. Hoksbergen.

Tot slot

Helaas is door de komst van COVID19 het afgelopen jaar een jaar geweest waarbij een groot beroep is gedaan op de inzet en flexibiliteit van onze medewerkers. Onze dank gaat dan ook uit naar onze medewerkers die in bijzondere tijden een grote mate van betrokkenheid en verantwoordelijkheid hebben laten zien. We hopen dat 2021 een jaar mag worden waarin er meer rust en ruimte komt voor het bouwen aan toekomstbestendig Christelijk voortgezet onderwijs in onze mooie regio.

Dhr. A.D. Aalberts MBA, voorzitter

1 Voorwoord

Onderwijs

PRO Dokkum staat voor een goede kwaliteit van het onderwijs en kenmerkt zich door het aanbieden van kind-nabij, beproefd onderwijs: onderwijs dat leerlingen boeit, de mogelijkheid biedt om verantwoordelijkheid te nemen en keuzes te maken in hun eigen leerproces op weg naar een volwaardige plaats in de samenleving. Schoolleiding en team van PRO Dokkum spreken tweewekelijks over de wijze waarop onderwijs vorm krijgt, nieuwe ontwikkelingen worden geïntegreerd en leerlingbegeleiding geoptimaliseerd.

Kenmerkend voor PRO Dokkum is het warme pedagogisch-didactische klimaat, waarin leerlingen zich veilig en gekend weten en worden gestimuleerd om stapje voor stapje te werken aan hun eigen ontwikkeling.

Het kleinschalige karakter van de school draagt bij aan korte lijnen waardoor er altijd snel kan worden ingespeeld op onverwachte gebeurtenissen. En of die nu afkomstig zijn uit de samenleving, uit een van de gezinnen of uit de school zelf: fasecoördinator en docenten stemmen af over te nemen maatregelen en betrokken leerling(en) krijgt of krijgen onderwijs en zorg op maat.

Organisatie

Een punt van zorg is het voortbestaan van de school. De demografische krimp in het noorden van de provincie Fryslân laat PRO Dokkum niet onberoerd en het inspelen op deze onomkeerbare trend is het devies voor de komende jaren. In 2020 zijn initiatieven genomen om met het oog op het veilig stellen van onderwijsaanbod en werkgelegenheid het onderwijsaanbod te vergroten door nieuw aanbod. Te denken is daarbij aan een samenwerking met ROC De Friese Poort. Met deze instelling is een pilot afgesproken voor de uitvoering van de entree-opleiding. De eerste lichting kandidaten haalde op die wijze inmiddels een diploma.

Krachtenbundeling

Om ook in de toekomst te blijven voldoen aan de eisen die de overheid, ouders en leerlingen en de maatschappelijke omgeving aan ons stellen, is sinds in 2018 door de scholen van de personele unie een bestuurlijke verkenning gestart met CSG Liudger te Drachten en het Lauwers College te Buitenpost. Natuurlijke partners omdat het hier ook gaat om christelijke scholengemeenschappen die het belangrijk vinden om het huidige onderwijsaanbod binnen de bestaande scholen te borgen. De wens om de kwaliteit van het onderwijs te handhaven in een regio met voortgaande bevolkingskrimp en in een tijd waarin de besturingsvragen steeds complexer worden zijn daarbij belangrijke drijfveren. Door het bundelen van bestuurskracht en tegelijkertijd verminderen van de gezamenlijke overhead kan continuïteit en kwaliteit van het onderwijs op de betrokken scholen beter worden geborgd. In 2020 is de intentieverklaring voor een dergelijke bestuurlijke samensmelting voorbereid en onderwerp van gesprek geweest in begeleidingscommissies voor de leden van het intern toezicht (AB) en leden van alle betrokken medezeggenschapsraden.

Kwaliteit

PRO Dokkum werkt langs de lijn van een cyclisch gericht kwaliteitsmodel, zodat niet alleen intern en in de richting van de inspectie kan worden aangetoond dat onderwijsopbrengsten en toeleiding naar arbeid deugen. Aan de samenleving kan worden uitgelegd waar PRO Dokkum voor staat: een christelijke school die leerlingen en hun ouders het vertrouwen geeft dat een schoolloopbaan op PRO Dokkum een goede basis is. Een basis als voorbereiding op deelname aan het arbeidsproces én aan het verwerven van een plaats in de samenleving voor elke leerling van PRO Dokkum. De serie die Omrop Fryslân uitzond met als titel 'Ik bin PRO' waren niet alleen van belang ter verbetering van het imago van het Friese Praktijkonderwijs, maar evenzeer een uiting van de kwaliteit van PRO Dokkum. En in die zin een mooie vorm van horizontale verantwoording.

2 Verplichte thema's vanuit wet- en regelgeving

Er zijn verplichte thema's vanuit de wet- en regelgeving waaraan aandacht besteed moet worden in het bestuursverslag, betreffende het treasury beleid en prestatiebox middelen. Vanuit het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap zijn er ook een aantal aangewezen maatschappelijke thema's. Voor boekjaar 2020 betreft dat:

- Strategisch personeelsbeleid;
- Passend onderwijs;
- Allocatie van middelen;
- Toetsing en examinering;
- Convenantsmiddelen;
- Corona

2.1 Treasury beleid (beleggen en belenen)

Het treasurybeleid wordt uitgevoerd conform het geldende treasury-beleidsplan.

Het beleid is er op gericht overtollige liquiditeiten weg te zetten in producten die voldoen aan de criteria genoemd in 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016' (OCW-regeling d.d. 06-06-2016, kenmerk nr. WJZ/800938 (6670)).

Het bestuur van de Stichting voor Chr. Praktijk Onderwijs in N.O. Friesland is zich terdege bewust van haar verantwoordelijkheden met betrekking tot de financiën en wil bedrijfsvoering op langere termijn waarborgen. Een aanzienlijk deel van de voor de - onder het bevoegd gezag van de stichting vallende school / scholen - beschikbare financiële middelen hebben een maatschappelijk karakter. Het is dan ook gepast om (tijdelijk) overtollige financiële middelen risicomijdend in te zetten.

PRO Dokkum gedraagt zich dienovereenkomstig. De uitvoering van de treasury functie is er op gericht de risico's te beheersen en te sturen. PRO Dokkum zal in dit kader geen onnodige risico's nemen of open laten.

In de statuten van de stichting zijn geen bepalingen opgenomen over het voeren van beleid op dit gebied. Het treasurystatuut dient dan ook als aanvulling op de statuten.

In het treasurystatuut wordt beschreven welke treasury taken en –verantwoordelijkheden van toepassing zijn voor de stichting. Tevens worden de beleidskaders vastgelegd voor diegenen die bij deze taken en verantwoordelijkheden betrokken zijn. Het statuut is geënt op de voorschriften zoals die zijn opgenomen in de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016' (OCW-regeling d.d. 06-06-2016, kenmerk nr. WJZ/800938 (6670)).

De primaire doelstelling van de stichting is het werkzaam zijn tot oprichting en instandhouding van één of meer christelijke scholen voor voortgezet onderwijs, vastgelegd in art. 3 van de statuten. Als gevolg hiervan is treasury ondergeschikt en dienend aan de primaire doelstelling.

Dat neemt niet weg dat het van wezenlijk belang is om in de organisatie afspraken te maken over de wijze waarop wordt omgegaan met beschikbare liquiditeiten en tevens welke doelen daarbij worden nagestreefd.

Liquiditeit en solvabiliteit

De stichting is er van verzekerd te allen tijde aan haar verplichtingen te kunnen voldoen. En zo nodig ook altijd middelen moeten kunnen aantrekken.

Voor het plannen van de omvang en het tijdstip waarop middelen benodigd zijn, is een goede informatievoorziening vanuit de organisatie noodzakelijk. Het gaat daarbij met name om de kasstromen die de bedrijfsprocessen met zich meebrengen.

De stichting zal enerzijds voldoende middelen moeten aanhouden om aan haar korte termijn verplichtingen te kunnen voldoen, maar zal anderzijds een zo laag mogelijk saldo van direct beschikbare en dus liquide middelen willen nastreven ten behoeve van een zo gunstig mogelijk beleggingsresultaat.

Ter financiering van de kortstondige liquiditeitsbehoefte (korter dan een jaar) zal er een totale kredietfaciliteit van tenminste 8% van de jaaromzet aangehouden worden, voldoende voor 1 maand. In geval van tijdelijk overtollige middelen moet een afweging worden gemaakt tussen het aanhouden van (een deel van) de beschikbare liquide middelen, dan wel het beleggen daarvan, zodanig dat deze zonder al te veel kosten weer liquide te maken zijn. De hoogte van het te beleggen bedrag en de

termijn van uitzetting zijn afhankelijk van de te verwachten inkomsten en uitgaven op basis van liquiditeitsplanning.

Derivaten, leningen en beleggingen met publieke middelen worden alleen aangetrokken in euro's.

Besluitvorming

Het treasury-statuuut wordt vastgesteld door het bestuur. Voorstellen tot wijziging van het statuut worden gedaan door de dagelijks bestuurder, desgewenst na advisering van het hoofd administratie van het bestuursbureau. De dagelijks bestuurder is verantwoordelijk voor de uitvoering van het treasurybeleid binnen de randvoorwaarden zoals die zijn vastgelegd in dit treasury statuut. Het algemeen bestuur houdt toezicht.

De stichting maakte in 2020 geen gebruik van financiële derivaten om de financiële risico's die verbonden zijn aan activiteiten te beheersen en heeft geen beleggingen en derivaten.

2.2 Verantwoording besteding middelen prestatiebox

De prestatiebox gelden zijn bedoeld om de ambities uit het Sectorakkoord VO te realiseren. De ambities uit het Sectorakkoord VO zijn gekoppeld aan de ambities van PRO Dokkum zoals die zijn omschreven in het Schoolplan het hieruit voortvloeiende Jaarplan.

De school heeft in 2020 het accent gelegd op de speerpunten zoals die in hoofdstuk 8.1 zijn beschreven.

Samengevat:

- het bieden van uitdagend onderwijs vaar alle leerlingen;
- het willen creëren van een zich constant lerende en ontwikkelende organisatie.

Ten aanzien van het bieden van uitdagend onderwijs: leerlingen zijn in staat gesteld branchegerichte opleidingen met een bijbehorend branchediploma c.q. certificaat te behalen, leerlingen worden in staat gesteld deel te nemen aan de entree-opleiding en er is een leerlijn ontwikkeld voor de cognitief zwakker presterende leerlingen.

In het kader van de lerende organisatie hebben de medewerkers zowel in groepsverband als individueel aan de school – en de persoonlijke ontwikkeling gewerkt.

2.3 Strategisch personeelsbeleid

Zie hiervoor paragraaf 5.3.

2.4 Passend onderwijs

Vanuit de bij het passend onderwijs behorende doelstelling – alle leerlingen moeten een plek krijgen op een school die past bij hun kwaliteiten en hun mogelijkheden – heeft PRO Dokkum in navolging hiervan een verbreding van het onderwijsleerstofaanbod gerealiseerd voor zowel de cognitief minder presterende leerling als wel voor de cognitief sterker presterende leerlingen. Hiermee heeft de school voor meer leerlingen een passende plek weten te realiseren. Hiervoor zijn vanuit de lumpsum bekostiging zowel personele als materiële middelen ingezet.

De beschikbaar gestelde middelen vanuit het Samenwerkingsverband zijn aangewend voor de inzet van extra personeel ten behoeve van extra ondersteuning van de cognitief zwakker en sociaal-emotioneel zwakker presterende leerlingen.

In gesprekken met de ketenpartners (collega scholen, het samenwerkingsverband, ouders en leerlingen) én vanuit de jaarlijks afgenomen enquêtes bleek dat er enerzijds behoefte was aan een voorziening voor leerlingen die (nog) niet willen uitstromen naar de arbeidsmarkt, maar verder willen leren op een MBO instelling.

Anderzijds werd geconstateerd dat er behoefte was aan een passender voorziening voor leerlingen die cognitief zwakker presteren, maar daarentegen wel praktisch vaardig zijn.

2.5 Allocatie van middelen naar schoolniveau

PRO Dokkum is een zelfstandige stichting die zelf volgens de wettelijke kaders en rekening houdend met de vastgestelde begroting de allocatie van middelen bepaald en inzet voor de school. De directeur van de school legt verantwoording af aan de dagelijks bestuurder. De dagelijks bestuurder is verantwoordelijk en legt de eind verantwoording af aan het toezichthoudend bestuur.

2.6 Toetsing en examinering

Binnen het praktijkonderwijs vindt er geen landelijke examinering plaats.

Het praktijkonderwijs is bedoeld voor leerlingen voor wie het behalen van een diploma in een van de leerwegen van het vmbo te hoog gegrepen is.

Binnen het praktijkonderwijs worden de leerlingen vanuit de domeinen wonen, werken, vrije tijd en burgerschap opgeleid voor de arbeidsmarkt. Een kleiner deel van de leerlingen stroomt door naar het Mbo.

Wel biedt het praktijkonderwijs, zo ook PRO Dokkum, een schooldiploma. Aan dit schooldiploma is een reglement verbonden, waarin opgenomen de eisen om voor het schooldiploma in aanmerking te kunnen komen.

2.7 Convenantmiddelen

Met het convenant 'Aanpak lerarentekort' zijn in november 2019 extra middelen beschikbaar gesteld, voor PRO Dokkum, totaal € 27.892,80. Deze middelen konden worden aangewend voor ontwikkeltijd, werkdrukverlichting, begeleiding van startende leerkrachten, begeleiding van zij-instromers en/of onderwijsinnovatie. Bij PRO Dokkum zijn de deze extra middelen ingezet door extra formatie in te zetten voor cognitief en sociaal emotioneel kwetsbare leerlingen, waarmee werkdrukverlichting is gerealiseerd voor het bestaande personeel.

Het onderwijzend personeel is actief betrokken bij de besluitvorming inzake de besteding van deze extra middelen. De medezeggenschapsraad heeft haar goedkeuring verleend.

2.8 Corona

In het vroege voorjaar van 2020 heeft het onderwijs, als gevolg van de coronamaatregelen, plotsklaps een andere wending gekregen. PRO Dokkum moest noodgedwongen haar deuren sluiten. Het afstandsonderwijs deed haar intrede, waardoor docenten en leerlingen in een digitale stroomversnelling terecht kwamen. In studiedagen hebben docenten zich bekwaamd in het aanbieden van afstandsonderwijs. De leerlingen van PRO Dokkum, welke over het algemeen een meer praktische inslag hebben, hebben laten zien mee te kunnen bewegen in deze digitalisering.

Het, in eerste instantie, volledig sluiten van de deuren heeft zeker impact gehad op het sociaal/emotioneel welbevinden van de leerlingen. Daarom heeft de school het tweede deel van het kalenderjaar extra aandacht besteed aan het sociaal/emotioneel welbevinden van haar leerlingen. Daarnaast heeft PRO Dokkum gedurende de gehele coronaperiode kwetsbare leerlingen opgevangen.

Omdat PRO Dokkum een school voor praktijkonderwijs is, heeft zij voor het tweede deel van het kalenderjaar gekozen voor een hybride vorm van onderwijs, dat wil in dit geval zeggen: deels fysiek onderwijs en deels afstandsonderwijs. De fysieke lessen bestaan uit het volledige lesaanbod, dus zowel praktijk- als theorielessen.

Behoudens extra schoonmaakbenodigdheden en corona proof materialen (o.a. spatschermen), de aanschaf van ICT middelen voor zowel de docenten op school als voor het faciliteren van het kunnen geven van thuis onderwijs en het faciliteren van ICT middelen voor de leerlingen die geen beschikking hebben tot een device is er vooralsnog geen duidelijk negatief effect op het (meer) jaarresultaat.

3 Visie en besturing

3.1 Visie

3.1.1 Doelstelling van de organisatie

Onze school is een Christelijke school.

Grondslag is: "De Bijbel als het Woord van God, dat de mensen oproept tot dienst aan God en tot dienst aan de medemens, in het besef dat God in Christus de wereld met zich heeft verzoend".

We trachten leerlingen door onderwijs te helpen opvoeden tot mensen die, in vertrouwen op God, zelf vorm aan het leven kunnen geven, waarbij respect en aandacht voor de medemens voorop.

Missie

Wij begeleiden en geven onderwijs aan leerlingen die moeite hebben op het gebied van het leren en meer baat hebben bij praktisch leren. Het doel van deze inspanning is jongeren voor te bereiden op het zo zelfstandig mogelijk functioneren in de maatschappij: **Redzaamheid**.

Belangrijk is het goed functioneren als medeburger: **Burgerschap**.

En de leerling in staat te stellen om via een scholings- en stagetraject arbeid te verwerven, te verrichten en te behouden in een bedrijf of instelling: **Werk**.

Visie

Ons op de samenleving gerichte onderwijsprogramma bevordert de zelfstandigheid, het zelfvertrouwen en het gevoel van eigenwaarde van de leerling.

Door ruimte te geven aan ideeën en de beleavingswereld van de leerling en samen met de leerling te streven naar optimale ontwikkeling van aanwezige talenten.

Wij willen een school zijn waar de jongere zich veilig en vertrouwd voelt. Waar het beste uit de leerling wordt gehaald, waar hij graag naar toe gaat.

Om dit te bereiken proberen wij een goed schoolklimaat te creëren waar een prettige sfeer heerst en waar docenten en leerlingen respectvol met elkaar omgaan.

Onze school kent redelijke en duidelijke schoolregels en er is een uitdagend lesprogramma.

3.1.2 Aanduiding beleid en kernactiviteiten

Tot de kernactiviteit wordt gerekend het verzorgen en in stand houden van het praktijkonderwijs voor leerlingen in de regio Noord-Oost Friesland en daarbuiten.

3.2 Besturing

3.2.1 Juridische structuur

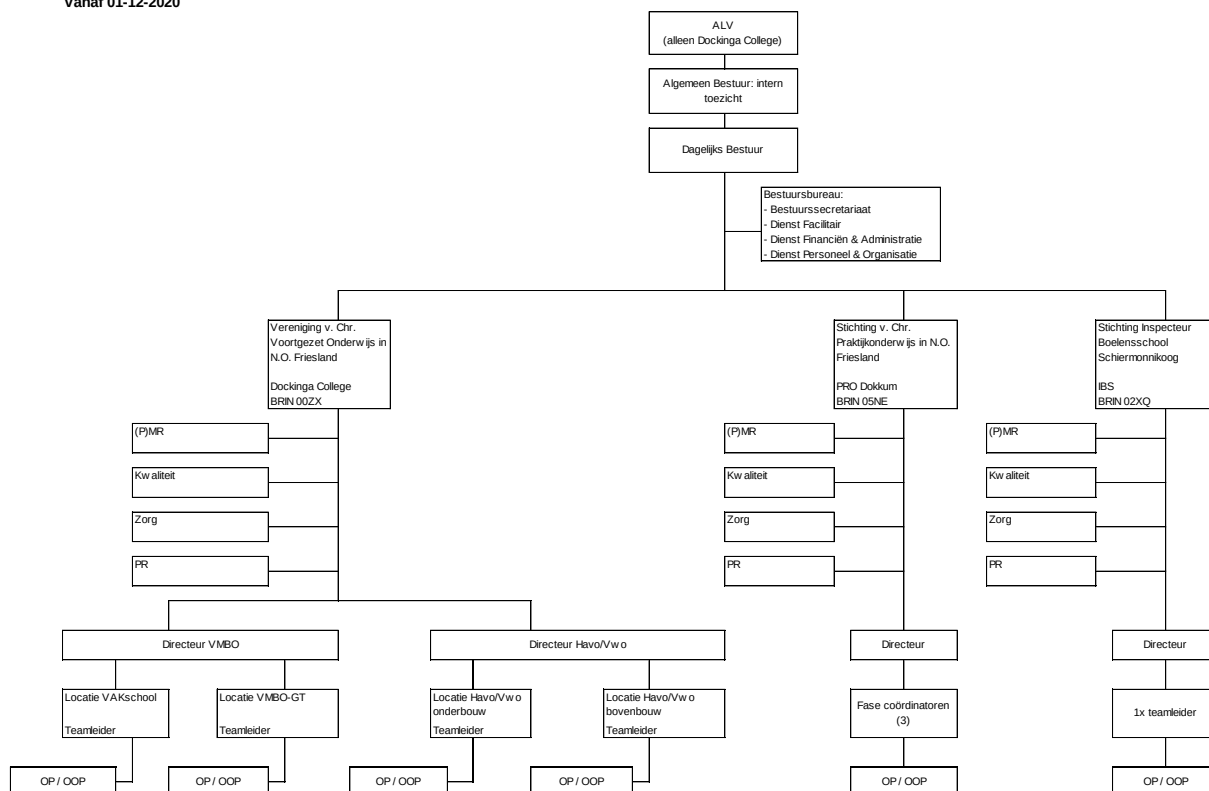
Het bevoegd gezag van PRO Dokkum is de Stichting Christelijk Praktijkonderwijs in Noord-Oost Friesland. Het bestuur van deze stichting is tevens het bestuur van de Vereniging voor Christelijk N.O. Friesland (bevoegd gezag van het Dockinga College) en het bestuur van de Stichting Inspecteur Boelensschool (bevoegd gezag van de Inspecteur Boelensschool) op Schiermonnikoog. De drie besturen vormen samen een Personele Unie en worden ondersteund door het bestuursbureau. De kosten van het bestuursbureau worden via een vaste verdeelsleutel verrekend over de drie besturen/scholen.

3.2.2 Interne organisatiestructuur

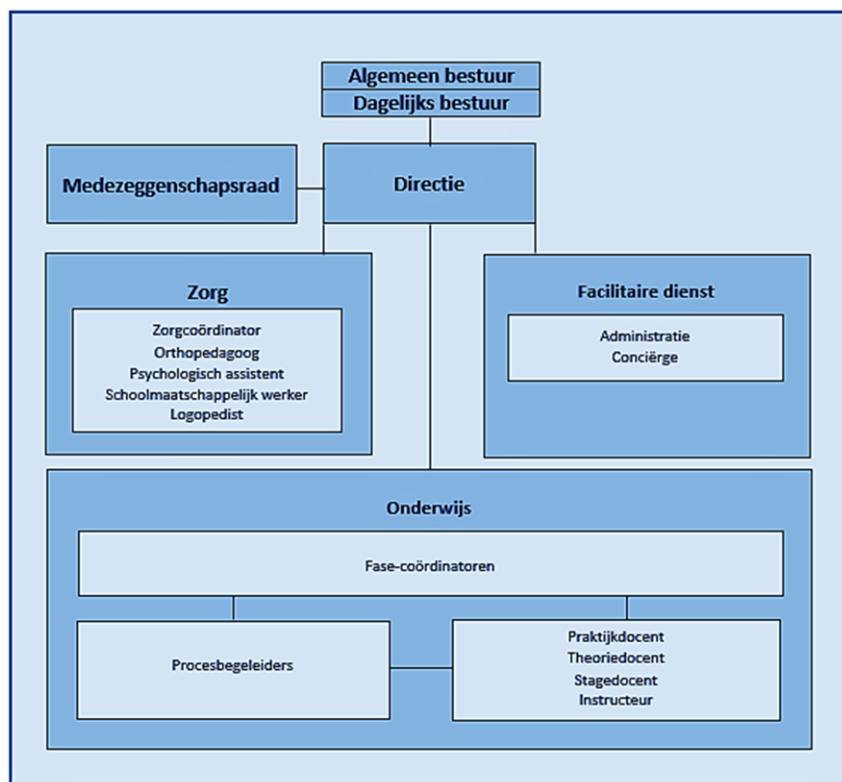
Het organogram van de organisatiestructuur ziet er als volgt uit:

Stichting voor Chr. Praktijkonderwijs in N.O. Friesland
te Dokkum

Organisatiestructuur Personele Unie
vanaf 01-12-2020

Het organogram van PRO Dokkum is als volgt weer te geven:

3.2.3 Belangrijke elementen van het gevoerde beleid

In 2020 is naast de verantwoordelijkheid voor goed onderwijs veel aandacht uitgegaan naar de uitvoering van het Schoolplan 2018-2021. Kernopdracht: het verzorgen van goed onderwijs en een traject van arbeidstoeileiding aan een groep leerlingen die te typeren is als kwetsbaar. De televisiedocumentaire "Ik bin PRO" heeft dat aspect in beeld gebracht in de eerste maanden van 2020. Belangrijk aandachtspunt: de wijze waarop er adequaat op de krimp in de regio Noord-Oost Friesland geanticipeerd kan worden.

3.2.4 Zaken met een politieke of maatschappelijke impact

De voorbereiding van een evaluatie door de Tweede Kamer van passend onderwijs in 2020, wierp in 2019 al zijn schaduwen vooruit. Het is duidelijk dat met name de structurele eigenstandige financiering van het praktijkonderwijs een punt politieke aandacht dient te zijn. Het kan niet zo zijn dat scholen voor praktijkonderwijs, vallend onder de Wet op het VO voor hun middelen afhankelijk zijn van de welwillende houding van een samenwerkingsverband (SWV).

In het huisvestingsdossier heeft het bestuur van PRO Dokkum zorgvuldig, bedachtzaam en transparant gecommuniceerd binnen en buiten de school, i.c. met de gemeente.

Vanuit de sectorraad Praktijkonderwijs worden een aantal standpunten genoemd inzake de positionering van het praktijkonderwijs waaraan wij ons conformeren:

A. Praktijkonderwijs in de keten

- Praktijkonderwijs is en blijft een volwaardige schoolsoort in het voortgezet onderwijs en neemt daar een belangrijke, eigen plaats in. Praktijkonderwijs is geen vorm van 'lichte ondersteuning'.
- Wij zijn voor handhaving van de landelijke criteria voor toelating tot het praktijkonderwijs tot er overeenstemming is over een volwaardig en gedragen alternatief dat recht doet aan de schoolsoort en de leerlingen.
- De zelfstandige positie van het praktijkonderwijs ten opzichte van de samenwerkingsverbanden passend onderwijs moet geborgd worden. Dat betekent dat het praktijkonderwijs een stem moet hebben binnen een SWV.
- In de basisschooladviezen en de basisschooleindtoetsen is de positie van het praktijkonderwijs als schoolsoort opgenomen en geborgd. Dit blijft een aandachtspunt. De Sectorraad vindt dat het ministerie van de eindtoetsaanbieders moet eisen dat er op basis van hun eindtoets een helder Pro-advies gegeven kan worden.

B. Financiering van het praktijkonderwijs

- Er dient sprake te zijn van een rechtstreekse volwaardige bekostiging van het praktijkonderwijs. Die is er immers ook voor de andere richtingen in het voortgezet onderwijs.
- Geen verevening.
- Vanwege de specifieke kenmerken zijn de kosten van het praktijkonderwijs hoger dan die voor vmbo, havo en vwo. De bekostiging dient daarmee in overeenstemming te zijn.

3.2.5 Informatie over de maatschappelijke aspecten van het ondernemen

PRO Dokkum is zich bewust van de maatschappelijke relevantie en handelt integer en transparant.

3.2.6 Samenwerkingsverbanden waarin de school opereert

Fricolore

PRO Dokkum maakt onderdeel uit van de Fricolore onderwijsgroep, een coöperatieve vereniging van 15 scholen voor christelijk en interconfessioneel voortgezet onderwijs in Friesland en de Noordoostpolder. Op het gebied van de inkoop van materiaal, de werving en selectie van personeel, HRM beleid, deskundigheidsbevordering en kwaliteitsverbetering werkt de onderwijsgroep samen. Door deze samenwerking worden door de leden van de onderwijsgroep uitgaven bespaard.

Voorbeelden:

- Werving en selectie: waardoor er individueel geen advertenties worden ingekocht;
- HRM beleid: begeleiding vanuit het mobiliteitscentrum, waardoor ex-medewerkers met een uitkering eerder naar een nieuwe baan worden begeleid en zo de duur van de uitkering bekort. Conform landelijke regels wordt iedere uitkering aan oud-medewerkers voor 25% ten laste van de organisatie gebracht;

- Deskundigheidsbevordering: door het met elkaar in standhouden van de Fricolore Academy kan goedkoper dan bij marktpartijen en in ieder geval dicht bij huis, scholing worden georganiseerd;
- Facilitair: op facilitair wordt samengewerkt waardoor volume korting ontstaat.

Samenwerkingsverband Fryslân-Noard

Voor de organisatie en ondersteuning van leerlingen met een hulpvraag zijn in het kader van Passend Onderwijs de samenwerkingsverbanden opgericht. Alle VO scholen in het noordelijk deel van Friesland zijn lid van dit samenwerkingsverband (SWV).

De activiteiten van dit samenwerkingsverband richten zich op het in stand houden van een expertisecentrum in Leeuwarden en het ondersteunen (inhoudelijk en financieel) van scholen in de regio. Veel middelen van de rijksoverheid zijn overgeheveld naar de samenwerkingsverbanden. Daarmee wordt het samenwerkingsverband een belangrijke financier voor de scholen voor voortgezet onderwijs. De dagelijks bestuurder maakt deel uit van het dagelijks bestuur van dit samenwerkingsverband. Voor meer informatie zie www.swvfryslan-noard.nl.

3.2.7 Ontwikkelingen in de samenwerkingsverbanden

Er zijn geen ontwikkelingen in de samenwerkingsverbanden.

Binnen Fricolore zijn er clusters van scholen die nadere samenwerking met elkaar zoeken. Zo heeft het Dockinga College in 2019 een nauwere band ontwikkeld met het Lauwers College te Buitenpost en CSG Liudger in Drachten op basis van zijn *regionale oriëntatie*. De scholen bestrijken de oostrand van de provincie Fryslân en het Westerkwartier in Groningen. Voor de drie grote scholengemeenschappen geldt dat ze allen een breed onderwijsaanbod hebben én de ambitie om dat aanbod te blijven aanbieden binnen onze regio. De teruggang van het aantal leerlingen helpt daarbij niet. Dat vraagt dus om een nadere doordenking ter versterking van de gezamenlijke positie van de betrokken scholen. Ook in de regio's rond Leeuwarden, Heerenveen en Sneek zijn dergelijke overwegingen gaande.

3.2.8 Verbonden partijen

De verbonden partijen zijn de in de Personele Unie zijnde scholen, de Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs in Noord-Oost Friesland, de Stichting Christelijk Praktijkonderwijs in Noord-Oost Friesland en de Stichting Inspecteur Boelensschool Schiermonnikoog.

Zij zijn een meerderheidsdeelneming van elkaar. Daarnaast is Fricolore evenals het Samenwerkingsverband Fryslân-Noard een verbonden partij in de vorm van een minderheidsdeelneming.

Kosten voor gemene rekening (i.h.k.v. de Personele Unie)

De gezamenlijke kosten, die verband houden met het besturen van de drie schoolorganisaties en de ondersteuning die vanuit het bestuursbureau geleverd wordt, worden d.m.v. een vooraf vastgestelde verdeelsleutel toegerekend aan de drie afzonderlijke scholen, volgens het leerstuk: 'kosten voor gemene rekening'. De afspraak is vastgelegd in een overeenkomst, welke geaccordeerd is door de Belastingdienst. Dat houdt ook in dat op de betreffende prestaties geen BTW-plicht van toepassing is. Voor de Stichting Inspecteur Boelensschool is het percentage vastgesteld op 4,0% en voor de Stichting voor Chr. Praktijkonderwijs in N.O. Friesland is het percentage vastgesteld op 13,0%. Met ingang van 1 januari 2021 is de kosten voor gemene rekening opgeheven en is een fiscale eenheid voor de btw aangegaan met de drie afzonderlijke scholen.

De Vereniging maakt per 1 januari 2021 daarom deel uit van een fiscale eenheid voor de omzetbelasting en is uit dien hoofde hoofdelijk mede aansprakelijk voor de belastingschuld van de fiscale eenheid als geheel.

Voor het jaar 2021 is besloten om de gezamenlijke kosten nog conform de verdeling kosten voor gemene rekening te hanteren.

3.3 Naleving branchecode

3.3.1 Ontwikkelingen op het gebied van Governance

In 2020 is het thema Governance regelmatig onderwerp van overleg binnen de vergadering met het toezichthoudend bestuur geweest.

3.3.2 Code Goed Bestuur

Het bestuur (dagelijks en algemeen) van de Stichting voor Christelijk Praktijkonderwijs in Noord-Oost Friesland heeft de Code Goed Bestuur onderschreven en voldoet aan de lidmaatschapseisen van de VO Raad (zie schema hieronder).

#	Omschrijving	Voldoet	Voldoet niet	Actie / opmerking
1	Publicatie documenten op website: - Jaarverslag - Statuten - Bestuursreglement - Integriteitscode - De samenstelling, nevenfuncties en honorering van dagelijks bestuur en toezichthouders - Rooster van af- en aantreden van de toezichthouders - Klachtenregeling - Klokkenluidersregeling - Integriteitscode	✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓		
2	Zelfevaluatie bestuur	✓		Opgenomen in Jaarverslag
3	Toezichthouder is geen dagelijks bestuurder	✓		Vastgelegd in statuut
4	Goedkeuring nevenfuncties dagelijks bestuur door toezichthouder	✓		Opgenomen in Jaarverslag
5	Geen belangenverstrengeling dagelijks bestuur	✓		

3.3.3 Afwijkingen van de Code Goed Bestuur

De organisatie voldoet aan de basisvoorwaarden voor goed bestuur en intern toezicht en is daarmee voor het overige en belangrijkste deel een ondersteunend, richtinggevend en ter inspiratie bedoeld instrument om de governance van de onderwijsorganisatie te helpen vormgeven en de maatschappelijke opgave van het onderwijs te realiseren.

3.3.4 Horizontale verantwoording

Horizontale verantwoording van het door het bestuur gevoerde financiële beleid vindt onder meer plaats door het jaarverslag (incl. de daarin opgenomen jaarrekening) ter goedkeuring voor te leggen aan het bestuur. Ook wordt het jaarverslag besproken met belanghebbende partijen. Daartoe behoren o.a. ouderraden en de medezeggenschapsraad. Tenslotte dient het project 'vensters voor verantwoording' vermeld te worden als een niet onbelangrijk fenomeen in het kader van horizontale verantwoording. Het systeem biedt mogelijkheden om op basis van een twintigtal indicatoren schoolresultaten met elkaar te kunnen vergelijken.

Alle hiertoe vereiste documenten worden op het publieke deel van de website gepubliceerd.

De documentaire 'Ik bin PRO', ten slotte, is een publieke illustratie van de wijze waarop binnen PRO Dokkum en enkele andere scholen voor praktijkonderwijs middelen worden besteed.

3.4 Omgeving

3.4.1 Afhandeling van klachten

PRO Dokkum draagt zorg voor een goed en veilig schoolklimaat. In 2020 zijn geen klachten bij de externe vertrouwenspersoon en/of het bestuur ingediend.

3.4.2 Belangrijkste ontwikkelingen in het afgelopen jaar m.b.t. internationalisering

In 2020 hebben er geen activiteiten in het kader van internationalisering plaatsgevonden.

3.4.3 Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van internationalisering

Internationaliseringsactiviteiten worden niet verwacht.

4 Risicomanagement

In 2019 heeft PRO Dokkum een belangrijk stap gezet op het gebied van risicomanagement en het vergroten van het risicobewustzijn. Er is gestart met het risicomanagement door het uitvoeren een risico-inventarisatie onder leiding van Edunamics B.V.

Het is de bedoeling om die inventarisatie jaarlijks te laten terugkeren om zo het risicobewustzijn te bevorderen.

In januari 2020 is het eerste rapport met resultaten gepresenteerd, mede door de Corona pandemie is een vervolg op de eerste risico inventarisatie nog niet weer geweest.

In dit eerste jaar heeft de risico-inventarisatie plaatsgevonden vanuit het perspectief van het bestuur en management. De inventarisatie is namelijk uitgevoerd door de dagelijks bestuurder, de directeur, de fasecoördinatoren en stafhoofden. Met deze blik op het risicomanagement zal PRO Dokkum een cyclische check organiseren om potentiële risico's tijdig op te sporen en er proactief op in te spelen.

In het kader van het cyclische risicomanagement heeft een risico-inventarisatie plaatsgevonden en zijn beheersmaatregelen geïnventariseerd en geprioriteerd. Parallel aan de inventarisatie is een financiële 'foto' gemaakt. Alle resultaten zijn opgenomen in de rapportage: "Risicoanalyse en Risicomanagement, januari 2020". Onderstaand wordt een aantal zaken uit deze rapportage belicht.

Financiële foto

De financiële buffer en liquiditeiten zijn op dit moment voldoende om meerjarig een exploitatietekort te dragen. Het eigen vermogen en het weerstandsvermogen zullen dalen en meer in balans komen met de exploitatiebegroting. Gelet op het structurele karakter van de leerlingendaling zijn maatregelen nodig om de gevolgen daarvan op te vangen, structureel financieel gezond te blijven en kwalitatief goed onderwijs te kunnen blijven aanbieden.

In de plannen en begroting van de school zijn daar nog geen concrete maatregelen voor benoemd. In grote lijnen laat de financiële foto zich als volgt samenvatten:

Ontwikkeling Leerlingenaantal	✗
Status Personeelsbestand	✗
Risicoprofiel PRO Dokkum	✓
Investeringsruimte PRO Dokkum	✓
Eindresultaat	✗

Tabel 1. Eindresultaat financiële schets PRO Dokkum 2019

Legenda

✗	Omstandigheid leidt tot risico's of is niet helpend bij oplossen van risico's
✓	Omstandigheid geeft ruimte om maatregelen tegen risico's te nemen, dan wel inzicht risicoanalyse en maatregelen zijn in balans

Het aantal leerlingen blijft dalen. De opbouw van het personeelsbestand vergrijsst. Risico's op strategisch en tactisch niveau zijn goed in beeld en hier wordt actief op gereageerd. De financiële buffer van PRO Dokkum is hoog. Het financiële profiel van PRO Dokkum is dusdanig dat zonder structurele maatregelen de school niet gezond zal blijven. Er wordt namelijk jaarlijks verlies geleden.

Actueel risicoprofiel

Vanuit inventarisatie van de strategische en tactische risico's onder dagelijks bestuurder, de directeur, de fasecoördinatoren en stafhoofden is het volgende beeld ontstaan:

Domein	Laag/ Laag	Laag/ Gem Gem/ Laag	Gem/ Gem Hoog/ Laag Laag/hoog	Gem/ Hoog Hoog/ Gem	Hoog/ hoog
Strategisch beleid	0%	27%	36%	18%	18%
Onderwijs	27%	13%	33%	13%	13%
Personeel	39%	17%	26%	9%	9%
Financieel	0%	42%	26%	5%	26%
Facilitair	17%	57%	22%	0%	4%
Bestuur en Organisatie	15%	85%	0%	0%	0%
Communicatie	15%	54%	23%	8%	0%
Totaal	18%	41%	24%	7%	10%

Tabel risico-inventarisatie. De percentages zijn het resultaat van collectieve inschatting.

Voor de domeinen Bestuur en Organisatie, Communicatie en Facilitair zijn de risico's voor PRO Dokkum laag. Voor het domein Personeel kunnen we stellen dat er een gemiddeld risico bestaat. Verder bestaat er een hoog risico voor de domeinen Strategisch beleid, Onderwijs en Financieel. Als we tot slot kijken naar de totaalscores in de tabel, dan kan worden opgemaakt dat PRO Dokkum een laag tot gemiddeld risicoprofiel heeft.

In de risicoscan is ook onderzocht of er beheersmaatregelen zijn en of deze dan ook effectief zijn. Voor de meeste risico's met een hoge impact en kans geldt dat de meeste ondervraagden op de hoogte zijn van eventuele beheersmaatregelen. Tevens hebben zij zicht op de effectiviteit van de beheersmaatregelen.

Uit de scan komt duidelijk naar voren dat de krimp van leerlingen en de regio het risicoprofiel van de school domineert. Op het gebied van strategie, personeel en financiën worden daar de meeste risico's gesignaleerd.

Het risico profiel van de school is verder heel laag.

IMPACT	Hoog	14%	6%	10%
	Gemiddeld	39%	10%	1%
	Laag	18%	2%	0%
		Laag	Gemiddeld	Hoog
		KANS		

Tabel risico's: kans en impact.

Break-even

in het onderzoek is op het gebied van personeel, financiën en onderwijs nagegaan PRO Dokkum het break-evenpoint zou bereiken. Het break-evenpoint is het punt, waarop PRO Dokkum niet als autonome school en schoolbestuur verder kan bestaan. Dit is het allergrootste risico die er bestaat.

	Break-even
Onderwijs	1. Groepsgrootte maximaal 15 leerlingen. 2. Voldoende kwantiteit, kwaliteit en diversiteit team, de mogelijkheid tot sparren 3. Mogelijkheden voor individueel onderwijs (A, B, C, Fase 3). 4. Onmisbare expertise van vakdocenten voor de praktijkvakken. 5. Aantal leerlingen op de school minimaal 150 leerlingen.
Personeel	6. Niet te grootte klassen anders worden de lokalen te klein. 7. Vervanging van docenten niet meer kunnen opvangen. 8. Doel evenwicht docent/leerling. 9. Geleidelijke afbouw personeelsbestand op basis van vrijwilligheid.
Financiën	10. Als het minimum aantal leerlingen van 150 wordt bereikt en aanbod huidig onderwijs niet meer te leveren is. 11. Risico is afhankelijk van financieringsstromen: - Beleid samenwerkingsverband - Beleid OCW bekostiging 12. Minimale weerstandvermogen: - Minimale bezetting op personeel, afschrijving lasten en materiele lasten. - Bekostiging van belang.

Om risico's te kunnen beheersen en de break-evenpunten te vermijden, is het belangrijk om beheersmaatregelen te nemen. Aangeraden wordt om de incidentele financiële consequenties van deze beheersmaatregelen op te nemen in de begroting.

Om de beheersmaatregelen goed in te regelen, begint het voor PRO Dokkum bij bewustwording bij het personeel, management en bestuur dat men het break-evenpoint nadert. Deze bewustwording zorgt ervoor dat men meer gaat inzetten op het nemen van beheersmaatregelen.

De break-even punten liggen bij:

Thema/onderwerpen	Indicator	Break-even
Onderwijskwaliteit		
Veilig pedagogisch en didactisch klimaat	Groepsgrootte	> 15 leerlingen
Voldoende vakmensen	Flexibele schil	> 90% vast personeel
Voldoende vakbekwame medewerkers	Bevoegd personeel	<95%
Voldoende stage plaatsen	Uitgezette stages	<95%
Bedrijfsvoering		
Voldoende structurele inkomsten	Leerling aantal	< 150
Voldoende structurele inkomsten	Bijdrage SWV/Europa	< 5% inkomsten
Voldoende ruimte in klaslokaal	Groepsgrootte	> 15 leerlingen
Voldoende weerstandsvermogen	Weerstandsvermogen	<5%

Conclusie en advies Edunamics B.V.

Het risicobewustzijn bij bestuur, staf en management van PRO Dokkum is groot. De aard en omvang van PRO Dokkum maken dat het bestuur en management van de school snel maatregelen treffen op bestaande risico's die er zijn en die worden verwacht. De organisatie reageert flexibel en snel op veranderingen.

Echter, de school is klein en op dit moment autonoom in haar bestuur. Dat maakt het ook direct kwetsbaar. Hoewel er voldoende eigen vermogen is om incidentele risico's op te vangen, krimpt het leerlingenaantal gestaag (Noordoost Friesland is een formeel risico gebied). Echter de Friese nuchterheid gebiedt ook professioneel te kijken naar de kwetsbaarheid van deze school. De school is klein en heeft beperkte mogelijkheden om het onderwijsaanbod breed te houden en de kwaliteit ervan op het huidige niveau.

De break-even punten daarvoor zijn beschreven.

Het risicomanagement voor PRO Dokkum betekent in de praktijk om te voorkomen dat break-even punten realiteit worden en in het uiterste geval erop voorbereid te zijn als het break-evenpoint wordt bereikt.

Beheersmaatregelen

Door te investeren in beheersmaatregelen kunnen de strategische en tactische risico's in grote mate worden voorkomen en of beheerst. Vanuit de analyse is het advies om te investeringen in de beheersmaatregelen wat ook een financiële investering met zich mee brengt:

Maatregelen	Investing
Onderwijs	
- Aquisitie (extra impuls)	€ 10.000
-stagebureau (borging netwerk)	€ 30.000
Personeel	
- Flexibilisering	€ 50.000
- Kennisborging	€ 20.000
Financiën	
- stabiele inkomsten	€ 5.000
- flexibilisering van kosten	€ 40.000
Totale kosten	€ 155.000

5 Bedrijfsvoering - Personeel

5.1 Zaken in het afgelopen jaar met behoorlijke personele betekenis

De terugloop in het aantal leerlingen wordt verklaard door de demografische ontwikkeling. Van verlies aan marktaandeel is voor PRO Dokkum in het geheel geen sprake. PRO Dokkum onderneemt op dit moment initiatieven om het eigen marktaandeel te bestendigen en zo mogelijk te vergroten. Onderwijsvernieuwing en onderwijsontwikkeling vragen daarom extra aandacht van het personeel.

5.2 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen in het afgelopen jaar m.b.t. personeel

Samenwerking

In 2018 is een start gemaakt met een verkenning van een bestuurlijke samenwerking tussen CSG Liudger, het Lauwers College en de andere scholen uit de Personele Unie: Dockinga College en de Inspecteur Boelensschool. De belangen van PRO Dokkum worden in dit overleg behartigd door de dagelijks bestuurder. In 2020 werd de verkenning van een bestuurlijke samenwerking voortgezet met het opstellen van een intentieverklaring. Voor 2021 is een zgn. fusie-effectrapportage voorzien.

Personeelsgegevens

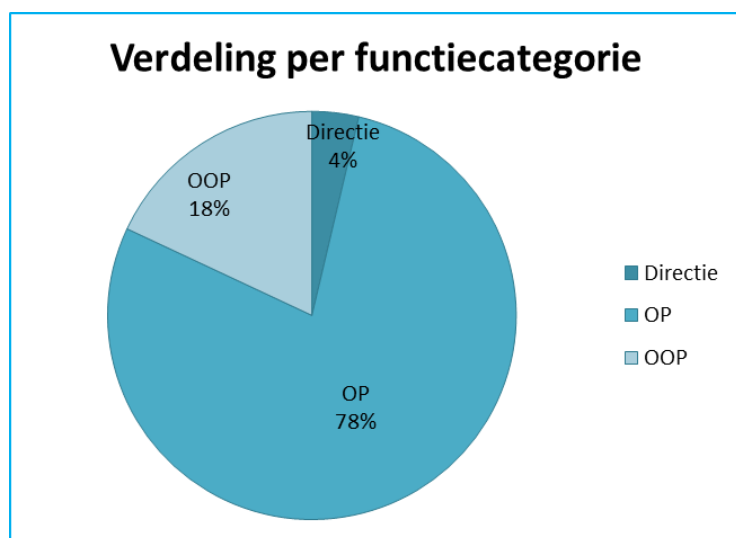
Binnen PRO Dokkum zijn aan het einde van 2020 31 medewerkers (2019: 32) in dienst. Zij vertegenwoordigen per 31 december 2020 26,3420 fte (2019: 27,1264 fte). Daarnaast is er inhuur OP voor 0,8 fte wat via de overige personeelslasten gaat.

Leeftijdsopbouw

Leeftijdsopbouw 2020												
Categorie	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0 - 20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20 - 30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
30 - 40	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	5	5
40 - 50	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	8	8
50 - 60	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
60 - 65	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
65 en ouder	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Gem. leeftijd	48	48	48	48	49	49	49	50	50	50	50	50
Gem. leeftijd	52	52	52	52	52	52	52	52	53	53	53	53

Verdeling per functiecategorie

Binnen PRO Dokkum is 78% van het totaal aantal 27,142 fte onderwijzend personeel (OP) en 18% onderwijsondersteunend personeel (OOP). De directie vertegenwoordigt 4% van het totaal aantal fte (per 31-12-2020).

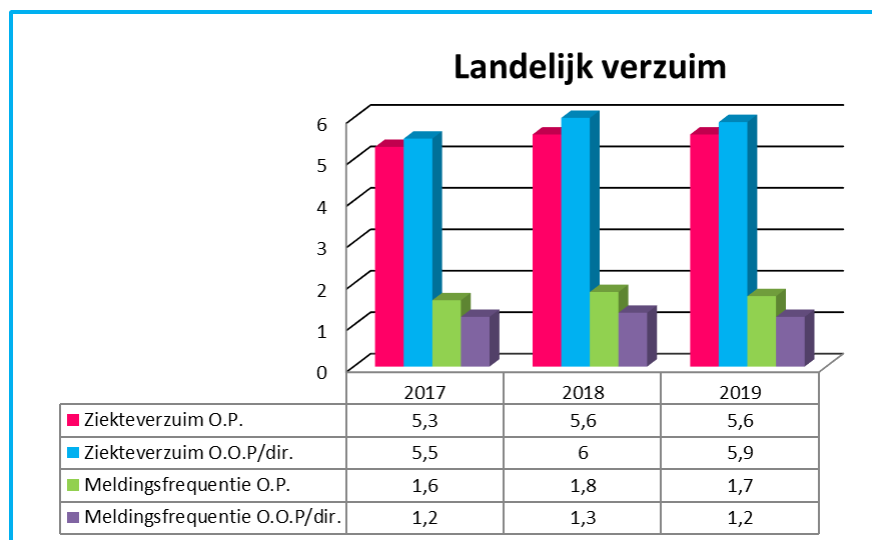
Verzuim

Het ziekteverzuim over 2020 voor PRO Dokkum bedraagt 5,05% (2019: 3,53%). Het landelijk gemiddelde verzuimpercentage bedroeg voor OP 5,6% en voor OOP/directie 5,9% in 2019. Het verzuimpercentage van PRO Dokkum ligt net onder deze landelijke gemiddelden. Dit is deels te verklaren door een aantal langdurige ziektegevallen. De meldingsfrequentie geeft aan hoe vaak medewerkers zich ziekmelden in een periode. Wij gaan uit van de periode van een jaar. De meldingsfrequentie was in 2020 1,48 (2019: 1,1). De landelijke meldingsfrequentie voor het ziekteverzuim is voor het OP 1,66 en voor het OOP 0,97.

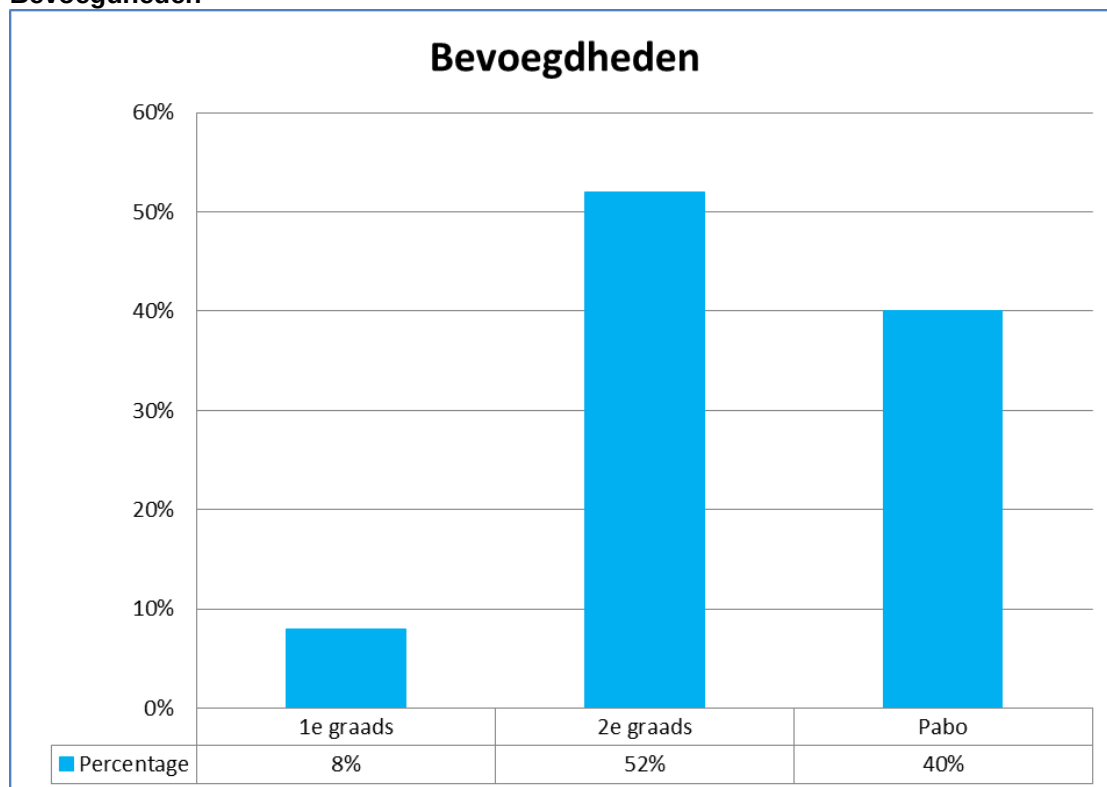
	2018	2019	2020
Ziekteverzuim PRO Dokkum totaal	3,38%	3,53%	5,05%
Meldingsfrequentie PRO Dokkum to	1,2	1,1	1,48
Ziekteverzuim O.P.	2,35%	3,75%	5,32%
Meldingsfrequentie O.P.	1,23	1,1	1,66
Ziekteverzuim O.O.P.	10,09%	2,52%	4,78%
Meldingsfrequentie O.O.P.	1,09	1,1	0,97

Landelijk verzuim

De landelijke verzuimcijfers voor 2020 zijn nog niet beschikbaar (Voion), daarom worden als laatste de cijfers van 2019 weergegeven in onderstaand staafdiagram.

Bevoegdheden

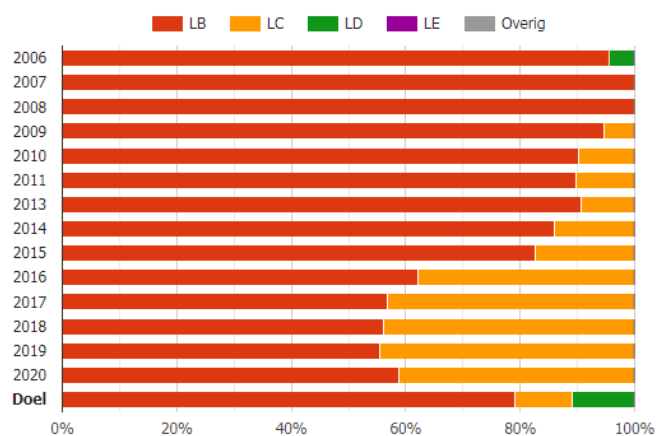

Functiemix

Inschaling leraren (%)

Vergelijk

Aandeel leraren per salarisschaal in procenten

Het "Doel" betreft de doelstelling voor 2014 zoals afgesproken in het Convenant Leerkracht. **1**

Gegevens in een tabel

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Doel
LB	95,5	100,0	100,0	94,7	90,1	89,8	90,6	86,0	82,7	62,2	56,7	56,2	55,5	58,8	79,0
LC	-	-	-	5,3	9,9	10,2	9,4	14,0	17,3	37,8	43,3	43,8	44,5	41,2	10,0
LD	4,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11,0
LE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overig	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Grafiek [vo]

De functiemix-vo is de verdeling van de leraren over de salarisschalen LB, LC, LD en LE (het loongebouw). Het betreft personeel dat betaald wordt in een leraarschaal en in de salarisadministraties geregistreerd staat in de functiegroep 'leraren', in voltijdequivalenten. Om de doelstellingen op instellingsniveau te berekenen wordt de afgesproken toename in hogere schalen opgeteld bij de 'startmeting' (2008). Op sectorniveau wordt de doelstelling gehanteerd zoals afgesproken in het Convenant (met als basisjaar 2006).

5.3 Strategisch personeelsbeleid (HRM)

In het schoolplan heeft de school haar onderwijskundige doelen omschreven; in welke richting de onderwijskundige- en organisatorische ontwikkeling zich beweegt, waar de school voor staat, wat de actuele ontwikkelingen zijn en welke ambities de school daaraan gekoppeld heeft.

In het jaarplan vindt de concretisering van de in het schoolplan gestelde doelen plaats.

Op schoolniveau zijn de medewerkers zich continu aan het ontwikkelen door het leren van elkaar door middel van het organiseren en faciliteren van de onderlinge lesbezoeken en door het initiëren van werkgroepen, welke uitvoering geven aan de persoonlijke, onderwijskundige – en organisatorische ambities. Op school overstijgend niveau door het organiseren van netwerkbijeenkomsten van de vakgroepen.

Jaarlijks vinden er met alle medewerkers zogenaamde startgesprekken plaats waarin de medewerker zijn persoonlijke ambities kenbaar maakt. Deze worden gekoppeld aan de ambities van de school. In het daaropvolgend jaar wordt er geëvalueerd, bijgesteld en worden er nieuwe doelen geformuleerd.

Het bestuur heeft jaarlijkse gesprekken met de personele geleding van de medezeggenschapsraad op deze thema's.

Daarnaast organiseert het bestuur jaarlijks een schoolbezoek waarbij strategisch personeelsbeleid onderdeel van het gesprek vormt, zowel met de leraren als de schoolleiding. Daarnaast is het strategisch personeelsbeleid gespreksonderwerp tussen het dagelijks bestuur en de directie.

5.4 Beleid inzake beheersing van uitkeringen na ontslag

Van de ex-werknemers die een WW-uitkering aanvragen, komt 25% van de WW-lasten direct voor rekening van PRO Dokkum. De overige 75% wordt omgeslagen over de onderwijssector en zien we terug in de gedifferentieerde premie. Belangrijk is dat de duur van de WW-uitkering zoveel mogelijk wordt bekort en PRO Dokkum zet daarom actief in op de re-integratie van WW-uitkeringsgerechtigden. Om deze reden heeft de coöperatie Fricolore waarbij PRO Dokkum is aangesloten, een contract afgesloten met "Flowatwork Ontwikkeling en Mobiliteit" die de scholen ondersteunt bij het begeleiden van (ex)medewerkers, van werk naar werk. Het aantal WW-uitkeringsgerechtigden dat een andere baan heeft gevonden, is hiermee toegenomen.

6 Bedrijfsvoering – Huisvesting

6.1 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen in het afgelopen jaar m.b.t. huisvesting

Er zijn geen belangrijke ontwikkelingen in het afgelopen jaar geweest met betrekking tot huisvesting. Onderhoud wordt jaarlijks uitgevoerd op basis van het MeerjarenOnderhoudsPlan (MOP). In 2020 is alleen het noodzakelijke onderhoud uitgevoerd.

7 Bedrijfsvoering – Financiën

7.1 Planning & Control cyclus

De Stichting voor Chr. Praktijk Onderwijs in N.O. Friesland maakt samen met de andere scholen in de Personele Unie gebruik van een Planning & Control cyclus.

Periodiek heeft de dagelijks bestuurder overleg met directeur en stafhoofden. De directeur heeft wekelijks overleg met de fase-coördinatoren. .

Periodiek is in een vergadering van de dagelijks bestuurder samen met directeur en de stafhoofden, de uitputting van de budgetten onderwerp van overleg geweest. Daarbij is gebruik gemaakt van de informatie zoals deze door de “cockpits van InSite” (Afas) beschikbaar is.

Na 4 maanden is een rapportage opgesteld met een prognose naar einde boekjaar. Op basis hiervan kan het formatieplan van het nieuwe schooljaar worden beïnvloed. Na 8 maanden wordt een vergelijkbare rapportage met forecast tot einde van het boekjaar opgesteld en deze heeft invloed op het nieuwe begrotingsjaar.

Voor de prognose maakt de afdeling Financiën & Administratie gebruik van de informatie uit de school. Te late of niet ontvangen informatie uit de school heeft invloed op de prognose.

Het inschatten van de niet beïnvloedbare factoren is lastig te prognosticeren, hierbij valt onder andere te denken aan stijgende pensioenpremies. Deze worden vaak later dan de opmaak van de begroting bekend gemaakt, maar ook cao afspraken waarbij de (volledige) compensatie door het Rijk een onzekere factor is, bemoeilijkt uitvoering van het beleid.

7.2 Financiële positie op balansdatum

De begroting 2020 sluit met een negatief resultaat van € 201.767,-. Het feitelijke resultaat over 2020 is € 43.693,- negatief.

Onderstaand een overzicht van de gerealiseerde cijfers per categorie baten en lasten, alsmede de vergelijkende cijfers, de begroting en de begroting volgend boekjaar.

Staat van baten en lasten (bedragen x € 1.000)

	Jaarrekening 2019	Begroting 2020	Jaarrekening 2020	verschillen begr./real.	Begroting 2021
BATEN					
Rijksbijdragen	2.543	2.634	2.749	115	2.821
Overige overheidsbijdragen	37	2	38	36	36
Overige baten	114	55	95	40	37
Totaal baten	2.694	2.692	2.882	190	2.894
LASTEN					
Salarislasten	1.988	2.029	2.119	91	2.111
Overige personele lasten	145	142	157	15	109
Personeelslasten	2.133	2.171	2.276	105	2.219
Afschrijvingen	146	150	148	2-	144
Huisvestingslasten	130	152	135	17-	156
Overige lasten	413	424	368	57-	378
Totaal lasten	2.821	2.897	2.926	29	2.897
Saldo baten en lasten	127-	205-	45-	161	3-
Financiële baten	4	4	1	3-	-
Financiële lasten	0	0	0	0-	11
Saldo financiële bedrijfsvoering	4	4	1	3-	11-
Totaal resultaat	123-	202-	44-	158	14-

Staat van baten en lasten (bedragen x € 1.000)

	Jaarrekening 2019	Begroting 2020	Jaarrekening 2020	verschillen begr./real.	Begroting 2021
Bestemming resultaat (mutaties)					
Bestemmingsreserve BAPO	5-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve e.b. nieuwbouw	30-	30-	30-	-	30-
Bestemmingsreserve ouderbijdragen	5-	3-	4-	2-	3-
Bestemmingsreserve ouderkapitaal	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve nazorgfonds	5-	5-	5-	-	5-
Algemene reserve	79-	165-	5-	160	23

Uiteindelijk wordt € 5.000,- aan de algemene reserve onttrokken doordat in de totstandkoming van het resultaat ook mutaties zijn opgenomen die bestemd zijn voor de (eerder) gevormde bestemmingsreserves.

Analyse van de uitkomsten van de exploitatie in relatie tot de begroting

Een vergelijking tussen de realisatie en de begroting geeft het volgende beeld waarbij de grootste dan wel noemenswaardige mutaties worden benoemd:

- **Rijksbijdragen**
De Rijksbijdragen zijn € 115.000,- hoger dan begroot.
De toename is veroorzaakt door een verhoging van de bekostigingsparameters (de GPL). En een toegekende subsidie voor inhaal- en ondersteuningsprogramma's om achterstanden veroorzaakt door de corona crisis. Ook zijn er meer zorgmiddelen ontvangen doordat er uit eindelijk meer leerlingen lichte ondersteuning hebben gekregen dan was begroot, en is er eind december een extra bijdrage ontvangen van het Samenwerkingsverband Fryslân-Noard als gevolg van het afkomen van de SWV-reserves.
- **Overige overheidsbijdragen en subsidies**
De overige overheidsbijdragen en overige baten zijn € 36.000,- hoger dan begroot. Dit is veroorzaakt door ESF subsidie voor Impuls baankansen, arbeidsmarkt regio Friesland en IBK subsidie voor Entree route.
- **De overige baten**
De overige baten zijn € 40.000,- hoger dan begroot. Dit komt door een hogere vergoeding voor de ziektewet uitkering door langdurige ziekte dan aanvankelijk is begroot. Daartegenover staan lagere opbrengsten voor de werkweken en excursies.
- **Salarislasten**
Per saldo zijn de salarissen € 91.000,- hoger dan begroot. De reguliere salarissen zijn € 106.100,- hoger dan begroot. De vervangingskosten zijn € 15.500,- lager dan begroot. Naast de al bekende vervangingslasten is er nog een vervangingsbudget van 1% opgenomen. Deze hoefde niet aangewend te worden, er is nagenoeg niet meer vervanging geweest dan al bekend was ten tijde van de opmaak van de begroting.
Per 31 december 2020 is de stijging in OP 1,0 fte en in het OP een daling van 0,0674 fte.
Totaal stijging per 31 december 2020 is 0,9326 fte.
Gemiddeld over 2020 is de formatie met 0,5403 fte gestegen ten opzichte van de begroting.
- **Overige personele lasten**
De overige personele lasten zijn € 15.000,- hoger dan begroot. Dit wordt per saldo veroorzaakt door enerzijds lagere dotatie in de personele voorzieningen en lagere uitgaven in de deskundigheidsbevordering (het cao recht is niet volledig benut). Anderzijds hogere lasten voor inhuur van OP, bedrijfsgezondheidszorg en personele verzekering en zijn er hogere overige loonkosten door een wetswijziging in de compensatie van de vakantie tijdens zwangerschaps- en bevallingsverlof voor OP.
- **Afschrijvingen**
De afschrijvingen zijn € 2.000,- lager. Zie hiervoor paragraaf 7.4 investeringen.
- **Huisvestingslasten**
De huisvestingslasten zijn € 17.000,- lager dan begroot. De mutatie betreft met name lagere energiekosten (elektriciteit -/- €3.150,- en gasverbruik -/- € 8.500,-) ten opzichte van begroot. Daarnaast is het onderhoud aan gebouwen en inventaris lager dan begroot. Alleen het hoognodige onderhoud is uitgevoerd.

- Overige lasten
De overige lasten zijn € 57.000,- lager dan begroot.
De lagere lasten zijn voornamelijk te relateren aan de maatregelen die genomen moesten worden door Corona waardoor er € 82.000,- lagere lasten zijn op enkele posten. Hiervan zijn de grootste dalingen de werkweken en excursies. Deze zijn niet doorgegaan, hoewel er wel een aantal kosten zijn gemaakt, zijn de daadwerkelijke uitvoeringskosten niet door gegaan wat ten opzichte van de begroting € 26.000,- lagere lasten geeft.
Ook de leerling cursussen en kosten voor materialen/leermiddelen/toetsen geven € 26.000,- lagere lasten.
De grootste stijgingen in de begroting betreft de inhuur van externe deskundigheid voor een financiële doorrekening van een externe financieel adviseur (€ 7.500,-). Daarnaast is een deskundigheid gevraagd voor het herzien van het managementstatuut € 1.500,-.
- De financiële baten en lasten
Per saldo zijn de financiële baten en lasten € 2.800,- lager dan begroot doordat de rente naar nihil is gegaan.

7.3 Toelichting op de ontwikkeling van balansposten in vergelijking met voorgaand jaar

Onderstaande balans is een overzicht van de balansposten gebaseerd op de jaarrekening 2020 in vergelijking met voorgaand jaar

Balans (bedragen x € 1.000)

	2019	2020	Vershil
Materiële vaste activa	1.305	1.194	111-
Vorderingen	64	76	12
Liquide middelen	2.142	2.317	175
Totaal activa	3.511	3.587	76
Eigen vermogen	3.175	3.131	44-
Algemene reserve	2.170	2.166	5-
Bestemmingsreserves publiek	625	595	30-
Bestemmingsreserves privaat	379	370	9-
Voorzieningen	105	100	5-
Langlopende schulden	-	-	-
Kortlopende schulden	231	356	125
Totaal passiva	3.511	3.587	76

Een vergelijking tussen de realisatie 2020 en realisatie 2019 van de balansposten geeft het volgende beeld waarbij de grootste dan wel noemenswaardige mutaties worden benoemd:

- Materiële vaste activa
De mutatie in de materiële vaste activa betreft € 40.860,- aan investeringen en € 147.945,- reguliere afschrijvingen. Er zijn geen desinvesteringen geweest.
De investeringen zijn verricht in gebouwen & terreinen ad. € 23.540,- (begroot € 16.535,-) en in inventaris en apparatuur ad. € 17.320,- (begroot € 21.550,-).
- Vorderingen
In de vorderingen zijn geen noemenswaardige verschillen in vergelijking met voorgaand jaar.
- Liquide middelen
De mutaties hebben een positief effect gehad op de cash flow. De liquide middelen zijn per 31 december 2020 toegenomen met € 175.138,-
- Eigen vermogen
De mutatie in het eigen vermogen betreft het negatieve resultaat:

	€
Het exploitatie resultaat over 2020 bedraagt	-43.693
Onttrekking bestemmingsreserve eigen bijdrage nieuwbouw	29.768
Onttrekking bestemmingsreserve ouderbijdragen	4.102
Onttrekking bestemmingsreserve nazorgfonds	4.500
Resteert: afname algemene reserve	-5.323

- Voorzieningen
De mutatie in de voorzieningen betreft de dotatie en onttrekkingen in de personele voorzieningen. De wachtgeld voorziening is per saldo € 4.500,- lager, de jubileumvoorziening is nagenoeg gelijk gebleven, de LPB voorziening is € 3.600,- lager en er is een nieuw gevormde voorziening voor transitievergoedingen € 2.874,-.
- Kortlopende schulden
De mutatie in de kortlopende schulden betreft voornamelijk door een stijging in de overige kortlopende schulden doordat de afrekening van het Risicofonds nog niet is ontvangen per 31 december en nog niet is betaald waardoor er een schuld op balansdatum ontstaat.

7.4 Investeringsen

De begroting is onderdeel van de Planning & Control cyclus. In de begroting worden de investeringen meegenomen voor onderhoud en aanpassing van gebouwen en inventaris.

De investeringen die niet in de begroting zijn meegenomen maar die wel noodzakelijk wordt geacht, wordt voorgelegd aan de directeur en dagelijks bestuurder, en zo nodig aan het toezichthoudend bestuur, voor goedkeuring.

In de begroting is € 38.085,- meegenomen als verwachte investeringen. Hiervan was € 16.535,- voor gebouwen en terreinen en € 21.550,- voor inventaris en apparatuur.

Uiteindelijk zijn er investeringen verricht in het gebouw ad. € 23.540,- voor het schilderwerk en is er een airco aangeschaft in een lokaal. Van de geplande investering inventaris en apparatuur is € 17.319,- geïnvesteerd in voornamelijk twee educatieve touch borden en is er inventaris aangeschaft voor extra werkplekken in fase 1.

7.5 Kasstromen, financiering en financiële instrumenten

Voor het kasstroomoverzicht van het huidige boekjaar en vorig boekjaar wordt verwezen naar het kasstroomoverzicht in de jaarrekening. Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als financiële derivaten verstaan.

Voor de toelichting van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de specifieke postgewijze toelichting in de jaarrekening.

De belangrijkste financiële risico's waaraan de stichting onderhevig is zijn het liquiditeitsrisico en het kredietrisico. Het beleid is gericht op het minimaliseren van risico's ten aanzien van vermogens- en rente resultaten bijvoorbeeld ten aanzien van renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's. Het beleid is mede gericht op optimalisering van rente opbrengsten en optimalisering van het kasbeheer.

Periodiek worden liquiditeitsbegrotingen opgesteld. Door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst.

PRO Dokkum loopt kredietrisico over vorderingen opgenomen onder debiteuren en overige vorderingen. Het maximale kredietrisico dat de instelling loopt bedraagt de boekwaarde van deze financiële instrumenten. De blootstelling aan een kredietrisico van de stichting wordt hoofdzakelijk bepaald door de individuele kenmerken van de afzonderlijke debiteuren. Er zijn geen significante concentraties van kredietrisico.

De stichting maakt geen gebruik van financiële derivaten om de financiële risico's die verbonden zijn aan activiteiten te beheersen. De stichting heeft in 2020 geen beleggingen en derivaten. Er is geen sprake van langlopende financieringen met variabel rentende leningen.

De overige kortlopende vorderingen en schulden zijn niet rentedragend of het rente-effect is van verwaarloosbare betekenis. De instelling loopt hierdoor een beperkt renterisico over de vorderingen en schulden.

7.6 Kengetallen

Het financiële toezicht op het onderwijs berust bij de Inspectie van het Onderwijs. Een van de onderdelen van dat financiële toezicht is het zogenaamde toezicht op de financiële continuïteit: de vraag of een schoolbestuur/instelling financieel gezond is en op korte en langere termijn aan haar financiële verplichtingen kan voldoen.

Deze kengetallen zijn nadrukkelijk geen normen waaraan schoolbesturen/instellingen moeten voldoen. Het onderschrijden van een norm leidt niet automatisch tot aangepast financieel toezicht en het behalen van de norm leidt omgekeerd niet automatisch tot het opheffen van aangepast toezicht als daar sprake van is. De bepaling van aangepast financieel toezicht vindt plaats in de vorm van een uitvoeriger onderzoek waarbij veel meer aspecten in ogenschouw worden genomen.

De Stichting voor Chr. Praktijk Onderwijs in N.O. Friesland (ook wel genoemd PRO Dokkum) heeft geen aangepast financieel toezicht en is financieel gezond op basis van de daarvoor gehanteerde normen. De set kengetallen waar de inspectie gebruik van maakt, geldt voor alle schoolbesturen/instellingen, en zijn als volgt:

	31-12-2020	31-12-2019	Signalerings- waarden (inspectie)
Solvabiliteit 2 (eigen vermogen + voorzieningen) / totale passiva	0,90	0,93	< 0,30
Liquiditeit / Current ratio vlottende activa / kortlopende schulden	6,73	9,54	< 0,75
Huisvestingsratio (huisvestingslasten + afschrijving gebouwen en terreinen) / totale lasten	0,08	0,08	> 0,10
Weerstandsvermogen eigen vermogen / totaal baten + rente baten	1,09	1,18	< 0,05
Rentabiliteit resultaat / totaal baten + rentebaten	-0,02	-0,05	3-jarig < 0 2-jarig < -0,05 1 jarig < -0,10
Bufferliquiditeit (eigen vermogen – materiële vaste activa) / rijksbijdragen	0,70	0,74	< 0,05
Bovenmatig Eigen Vermogen (bEV) (Publiek Eigen Vermogen / Normatief Eigen Vermogen)	1,97	1,96	> 1,00

Solvabiliteit 2

De solvabiliteit geeft aan in hoeverre de organisatie in staat is om ook op langere termijn aan al haar verplichtingen te voldoen.

Dit kengetal wordt berekend omdat een instelling haar vermogenspositie en exploitatiesaldo kan beïnvloeden door de voorzieningenpositie aan te passen.

De solvabiliteit 2 bij de Stichting is voldoende.

Liquiditeit / Current ratio

Eén van de belangrijkste financiële kengetallen in het kader van budgetbeheer betreft de liquiditeit (current ratio). Het geeft aan in hoeverre de instelling aan haar financiële verplichtingen op korte termijn (circa 1 jaar) kan voldoen.

De liquiditeit bij de Stichting is voldoende en is in staat te voldoen aan de (betalings)verplichtingen op korte termijn.

Huisvestingsratio

De huisvestingsratio geeft een indicator van de huisvestingslasten in relatie tot de totale lasten van de gehele instelling. De Stichting voldoet aan de norm, de signaleringswaarde.

Weerstandsvermogen

Een ander belangrijk kengetal betreft het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen meet het verband tussen het aanwezige eigen vermogen van een bestuur en de totale baten van het bestuur. Hiermee wordt een beter inzicht verkregen in de omvang van het eigen vermogen in relatie tot de grootte van het bestuur. Het weerstandsvermogen is een verhoudingsgetal waarmee globaal wordt aangegeven in hoeverre voldoende eigen vermogen aanwezig is om risico's te kunnen afdekken. Voor de Stichting is het eigen vermogen voldoende om, wanneer alle baten volledig zouden wegvallen, dit gedurende ongeveer 15 maanden op te vangen. Met een weerstandsvermogen van 109% bevindt onze organisatie zich ruim boven de door het ministerie uitgegeven signaleringssgrens van 5%.

Rentabiliteit

De rentabiliteit geeft de verhouding aan tussen het resultaat en het vermogen dat geïnvesteerd is om het resultaat te behalen (de totale baten). Dit kengetal geeft daarmee aan welk deel van de totale baten over blijft na aftrek van de lasten. Idealiter zijn de kosten en opbrengsten op langere termijn met elkaar in evenwicht en is de rentabiliteit gemiddeld 0% over de afgelopen drie kalenderjaren.

De verhouding tussen de personele lasten en de totale baten is 79,0 (2019: 78,2%). In het onderwijs gaan veel middelen naar het personeel. Dit kengetal laat zien welk deel van de totale inkomsten hiervan zijn besteed aan personeel.

De verhouding tussen de personele lasten en de Rijksbijdragen is 82,8% (2019: 83,9%). Dit kengetal laat zien in welke mate de Stichting afhankelijk is van de rijksbijdragen wat betreft de inzet van personeel.

Bufferliquiditeit

De bufferliquiditeit is een liquiditeit welke is bedoeld voor (het opvangen van) risico's welke moeilijk zijn te voorzien of waarvan de individuele impact ongewist blijft. De omvang van het kapitaal in de vorm van liquiditeiten moet passen bij het risicoprofiel van de instelling en het niveau van risicobeheersing. Hiervoor wordt de term 'bufferliquiditeit' gebruikt.

De bufferliquiditeit bij de Stichting is voldoende.

Bovenmatig Eigen Vermogen

Het kengetal signaleringswaarde bovenmatig eigen vermogen is voor het eerst in 2020 geïntroduceerd. Bij een waarde boven de signaleringssgrens 1 kan sprake zijn van bovenmatig eigen vermogen. Onderwijsinstellingen met een signaleringswaarde van meer dan 1 kunnen als "rijk" beschouwd worden.

De signaleringswaarde is geen harde norm, maar een startpunt voor een gesprek voor het Ministerie van OCW.

De signaleringswaarde van het Bovenmatig Eigen Vermogen is voor de Stichting boven de norm.

Verantwoording financiële reserve

PRO Dokkum is een zelfstandige school voor praktijkonderwijs. Als zelfstandige school is PRO Dokkum met 190 leerlingen in verhouding tot het overige reguliere voortgezet onderwijs een kleine(re) school.

Kleinere scholen hebben met een aantal uitdagingen te maken:

- Kleinere scholen zijn relatief duur; gemiddeld zijn de kosten per leerling op een kleinere school hoger dan grote(re) scholen.
- Voor kleine scholen is het lastiger de continuïteit te borgen; door het kleinere personele bezetting zijn kleine scholen kwetsbaar voor incidenten zoals uitval van medewerkers.
- De financiële situatie van kleinere scholen is kwetsbaar; bij krimp dalen de opbrengsten van kleine scholen sneller dan de kosten, waardoor tekorten ontstaan.

Samenvattend loopt een kleinere school voor VO meer risico's dan grotere scholen. De risico's als gevolg van demografische krimp versterken deze motivatie. Een merkbaar gevolg is inmiddels dat de school door het uitblijven van groei inmiddels een personeelsbestand heeft dat vrijwel geheel in vaste dienst is. een zgn. 'flexibele schil' ontbreekt.

Om de hierboven benoemde risico's te dempen c.q. op te vangen heeft PRO Dokkum op grond van bovenstaande argumenten bewust gekozen voor een grotere financiële reserve.

Afbouw bovenmatig eigen vermogen

Naast de bewuste keus voor een relatief groot eigen vermogen, kiest PRO Dokkum ervoor om voor een deel het eigen vermogen af te bouwen.

De vrijgekomen gelden worden tweeledig ingezet; enerzijds ten behoeve van een aantal materiële maatregelen, anderzijds ten behoeve van de personele inzet:

Materieel

De materiële maatregelen behelzen een energieplan waarmee het schoolgebouw verduurzaamd wordt. Het verduurzamen van het schoolgebouw levert een besparing op in de huisvestingslasten, welke indirect ten goede komen aan het gegeven onderwijs.

Personele inzet

Uitgaande van actuele leerling- en personeelsprognoses zal er over vijf jaar een evenwicht kunnen worden gerealiseerd tussen het personele bestand en het leerlingenaantal.

PRO Dokkum heeft in de loop van de jaren een kwalitatief zodanig personeelsbestand opgebouwd dat de onderwijskwaliteit is geborgd voor langere tijd. De overformatie als gevolg van krimp kan worden gedekt uit de financiële reserves.

Door de inzet van (een deel van) het bovenmatig eigen vermogen vloeien de gelden terug naar het onderwijs en blijft de onderwijskwaliteit voor de lange termijn geborgd.

8 Onderwijsprestaties en onderwijskundige zaken

8.1 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen van het afgelopen jaar

De doelen die PRO Dokkum zich heeft gesteld, en in het verlengde daarvan de schoolontwikkelingen, heeft in het vroege voorjaar van 2020, als gevolg van de indringende coronamaatregelen voor het onderwijs, grote gevolgen gehad. De gevolgen van de coronamaatregelen heeft veel gevraagd van de inzet, flexibiliteit, kennis en uithoudingsvermogen van de docenten. Hierbij heeft het invulling geven aan het onderwijs plotsklaps een andere wending gekregen, waarbij het afstandsleren noodgedwongen zijn intrede heeft gedaan.

Impact en gevolgen hoeven echter niet persé een negatieve klank te hebben. Het positieve dat er wellicht uit deze periode gehaald kan worden is dat corona eraan bij heeft gedragen dat de digitalisering als gevolg van het thuiswerken een enorme ontwikkeling heeft doorgemaakt. Zo kunnen er onder hoge druk – van het een op het andere moment de deuren moeten sluiten – innovaties ontstaan op het gebied van digitalisering. Het praktijkonderwijs heeft daar ook zeker van mee geprofiteerd. Toch blijft onderwijs in de kern, en dat geldt zeker voor het praktijkonderwijs, het contact tussen mensen. Het afstandsonderwijs zal voor een school voor praktijkonderwijs dus nooit helemaal opgeld doen en zal het fysiek onderwijs leidend blijven.

De coronamaatregelen hebben dus grote gevolgen en impact gehad op het verdere verloop van het onderwijs en het verder vorm en inhoud kunnen geven aan de gestelde doelen en is daarmee van invloed geweest op de ontwikkelingen in het afgelopen jaar.

Onderstaand een verdere uitwerking van de belangrijkste ontwikkelingen in 2020, hierbij zijn de gestelde ambities vanuit het schoolplan als uitgangspunt genomen.

Ambitie 1: Onze leerlingen hebben een positieve schoolbeleving en zijn trots op wat zij kennen en kunnen. Hierdoor groeit het zelfvertrouwen van de leerlingen.

Positioneren en profileren

In het kader van imagoverbetering (als antwoord op de negatieve beeldvorming van het praktijkonderwijs landelijk gezien) heeft PRO Dokkum zich op meerdere fronten geprofileerd. We hebben dit gedaan door:

- Het actualiseren van de sociale media (Facebook, LinkedIn en Instagram);
- Het verzorgen van een documentaireserie over het praktijkonderwijs welke tot doel heeft de negatieve beeldvorming die heerst rondom het praktijkonderwijs en haar leerlingen weg te nemen.
- Op regionaal niveau een website te initiëren (www.ikbenpro.com).

Het PRO-diploma

PRO Dokkum heeft in 2020 het Schooldiploma en de aan het schooldiploma gekoppelde reglement gezamenlijk met de 7 andere scholen voor Praktijkonderwijs in Friesland ontwikkeld. In juli 2020 is het eerste officiële Schooldiploma van PRO Dokkum uitgereikt.

In het verlengde hiervan hebben in 2020 de eerste 6 leerlingen de volledige Entree-opleiding gevolgd en het hieraan gekoppelde Entree-diploma behaald.

Koppeling IOP en portfolio

Met het oog op het schooldiploma en de Entree-opleiding en de eisen die hieraan gesteld worden is het IOP met bijbehorend portfolio op elkaar afgestemd.

Ambitie 2: We willen ons onderwijs zodanig inrichten, dat het leerrendement optimaal is voor onze leerlingen.

Werkplekkenstructuur Fase 1

Vanuit de theorie wordt de lesstof op ABC-niveau aangeboden en zijn er individuele doelen omschreven, deze zijn in het IOP omschreven.

Ook bij de praktijkvakken zijn er individuele doelen op ABC-niveau ontwikkeld en opgenomen in het IOP. Hieraan zijn minimumeisen en extra differentiatiemogelijkheden gekoppeld.

Interne stages Fase 2

Iedere leerling functioneert praktisch, sociaal en cognitief op zijn/haar eigen niveau.

De interne stages zijn qua aanbod, uitvoering, tempo en duur afgestemd op het praktische, sociale en cognitieve niveau van de leerling.

Aanpassen praktisch lesmateriaal Fase 2

PRO Dokkum biedt onderwijs aan een categorie leerlingen die zowel op praktisch, cognitief en sociaal vlak aan de ondergrens van het praktijkonderwijs functioneren. De afgelopen schooljaren is er het nodige lesmateriaal ontwikkeld om deze groep leerlingen adequaat te kunnen blijven bedienen. In schooljaar 2020 is hier een vervolg aan gegeven.

Certificering en stage

Het hebben van een VCA-diploma wordt steeds meer de norm binnen verschillende bedrijfstakken en is regelmatig een harde eis om een baan te kunnen krijgen. Het is dus van belang dat leerlingen in het bezit zijn van een VCA-certificaat voordat zij daadwerkelijk met de stage aanvangen.

Dit is de reden waarom de VCA-certificering een prominente plaats in fase 2 heeft gekregen en opgenomen is in het lesprogramma.

Ambitie 3: De leerlingen leren realistische keuzes te maken voor hun toekomst. Keuzes die passen bij zijn/ haar vaardigheden en mogelijkheden

Entree-opleiding

In 2020 hebben de eerste leerlingen de interne Entree-opleiding afgerond en het bijbehorende diploma behaald.

Beroepenoriëntatie

Om de leerlingen goed voor te bereiden op hun toekomstige werk en om een juiste keuze ten aanzien van het toekomstige beroep c.q. stage te bewerkstelligen zijn in het programma van leerjaar 4 zogenaamde snuffelstages opgenomen.

Leerlingen die reeds over de juiste stagecompetenties beschikken en fit zijn voor stage zijn, voortvloeiend uit deze snuffelstages, een regulier stagetraject in gegaan.

Ambitie 4: Onze leerlingen leren hoe zij verantwoordelijke burgers kunnen zijn in onze samenleving

Burgerschap

De onderwijsinhoud in het praktijkonderwijs richt zich op de domeinen wonen, werken, vrije tijd en burgerschap. In 2020 is via de stimuleringsregeling Gezonde Relaties & Seksualiteit een verdieping aangebracht aan het domein burgerschap.

Ambitie 6: Onze medewerkers zijn zich continu aan het ontwikkelen

Deskundigheidsbevordering

Het managementteam bewaakt dat er voldoende ontwikkelingsmogelijkheden zijn voor alle medewerkers, omdat (de eigen) professionalisering essentieel is bij onderwijsontwikkeling. Ten aanzien van de eigen professionalisering is er in 2020 een samenwerking aangegaan met E-Wise. Hiermee zijn de medewerkers in staat gesteld zich (digitaal) te scholen.

Tevens heeft de directie een aantal teambrede trainingen verzorgd. Zo heeft het team zich verder bekwaamd in 'Teams', als antwoord op het aanbieden van afstandsonderwijs.

Daarnaast heeft het team zich middels een studiedag bekwaamd in de "executieve functies" van jongeren met een licht verstandelijke beperking en dan met name de correlatie tussen de beperkingen in de executieve functies en gedragsproblemen en/of stoornissen.

Ambitie 7: Onze school speelt een actieve rol in de samenleving

Integratie in de samenleving

Vanuit haar missie – "de leerling levert een actieve bijdrage aan de samenleving" – en vanuit de vier domeinen – "wonen, werken, vrije tijd en burgerschap" - waarop het onderwijs is gestoeld, heeft de school een praktische invulling gegeven aan de integratie van haar leerlingen in de samenleving. Ondanks dat de coronamaatregelen hierin niet meewerkend zijn geweest, is de school er toch in geslaagd een invulling te geven aan deze ambitie.

Zo is er onder andere een bijdrage geleverd aan een project van de Vogelwacht in de regio in de vorm van het maken van nestkastjes en nestbeschermers. Zo zijn er zogenaamde Vertel-theaters voor Bibliotheek Dokkum gemaakt, zijn de flessenkratten voor ZU(ivel)CO(operatie) gerepareerd en zijn er ballenbakken voor Talma Hûs gemaakt.

Ambitie 8: We willen het bestaande netwerk van onze school versterken en uitbreiden

De relatie met de omgeving

We willen delen met en leren van andere scholen voor Praktijkonderwijs, het VO en het MBO.

Enige jaren geleden is bij de gemeente aangegeven graag het gesprek aan te gaan inzake de inzet van het schoolmaatschappelijk werk. Dit heeft geresulteerd in de start van een pilot met SBO de Twine en school voor ZMLK De Wingerd betreffende de inzet van het schoolmaatschappelijke werk.

In 2020 is samen met ROC de Friese Poort een verdere verkenning gestart betreffende het gezamenlijk aanbieden van een Entree-opleiding in Dokkum (zie ook *ambitie 3 Entree-opleiding*).

In 2020 is PRO Dokkum aangehaakt bij het project Sterk Techniek Onderwijs NOF. Doel is kwalitatief hoogstaand techniekonderwijs aan te bieden welke aansluit op het regionale bedrijfsleven. PRO Dokkum levert vanuit de ontwikkelijn “vernieuwd technisch VMBO” een bijdrage aan het ontwikkelen van een doorgaande leerlijn PO-VO-MBO.

De ambitie van PRO Dokkum is dat onze school ook deel gaat uitmaken c.q. gebruik kan maken van deze doorgaande leerlijn.

8.2 Onderwijsprestaties

PRO Dokkum monitort jaarlijks de kwaliteit van het onderwijsleerproces. De school doet dit onder andere aan de hand van de Uitstroommonitor en door het afnemen van de zg. ProZO!-enquêtes. In de Uitstroommonitor worden de uitstroomgegevens van de leerlingen bijgehouden. De Uitstroommonitor geeft jaarlijks een goed beeld van de uitgestroomde leerlingen. In de Uitstroommonitor worden de bestendigheid van de uitstroom, de uitstroombestemming, het type arbeid, c.q. de arbeidssector in percentages uitgedrukt en wordt gekeken hoe deze percentages zich verhouden ten opzichte van het landelijk gemiddelde.

De uitkomsten van de Uitstroommonitor moeten worden geplaatst tegen de achtergrond van de afspraken die de sector in het verleden met de inspectie van het onderwijs heeft gemaakt over plaatsing en bestendigheid in het kader van hun nazorgplicht.

Deze afspraken houden het volgende in:

- Minimaal 90% van de leerlingen wordt geplaatst in werk, onderwijs of een traject gericht op het verkrijgen van werk of een opleiding.
- Minimaal 75% van de uitstroom is te kenschetsen als ‘bestendig’.

ProZO! is het kwaliteitszorgsysteem van, voor en door het praktijkonderwijs. Met het systeem kan de school de voor haar belangrijke doelgroepen monitoren en zien hoe tevreden men is over de school en waar verbeterpunten liggen.

Voor leerlingen, ouders, personeel, stagebedrijven en partnerorganisaties zijn aparte vragenlijsten ontwikkeld. De school kan zijn resultaten intern vergelijken (bv. tussen klassen) én met de resultaten van collega-scholen in het land.

8.2.1 Uitstroommonitor 2019/2020 (peildatum 31 oktober 2020)

Percentage plaatsing/bestendige uitstroom

PRO Dokkum laat over de afgelopen jaren de volgende bestendige uitstroom percentages zien:

2017/2018: 97,4 %

2018/2019: 100,0 %

2019/2020: 96,4 %

PRO Dokkum slaagt erin met een percentage van 96,4 % haar leerlingen succesvol te plaatsen naar een reguliere of gesubsidieerde plek op de arbeidsmarkt of een vervolgscholingstraject.

Uitstroombestemming

Onderstaand overzicht geeft de uitstroombestemming van de leerlingen in 2020 weer. De uitstroompercentages van PRO Dokkum zijn afgezet tegen de landelijke cijfers.

Uitstroombestemming	Landelijk in %	PRO Dokkum in %
Arbeid	26	47
Beschut werk	3	9
Arbeid & leren	10	16
Leren	42	9
Andere school voor PrO	5	9
VMBO	2	0
VSO	3	0
Verhuizing naar buitenland	1	0
Dagbesteding	3	3
Geen werk of school	4	6
Onbekend	1	0

Veelal is er een correlatie tussen Arbeid en Leren; is het uitgestroomde aantal leerlingen naar arbeid hoog, dan is het aantal leerlingen dat is uitgestroomd naar het vervolgonderwijs veelal lager en vice versa.

De uitstroom naar werk (arbeid, beschut werk en arbeid & leren) bedraagt voor PRO Dokkum 72 %. Het landelijk gemiddelde bedraagt 39 %. Rekening houdend met de gevolgen van de coronamaatregelen (bedrijven zijn terughoudend in het toekennen van een arbeidscontract) een resultaat om trots op te zijn.

Van de leerlingen die uitgestroomd zijn heeft 19 % een entree opleiding gevolgd en bijbehorend diploma behaald. Van deze leerlingen heeft 17 % het diploma behaald in de richting Dienstverlening en zorg, 33 % in de richting Bouwen/wonen/onderhoud en 50 % in de richting Horeca/voeding.

Uitstroom sectoren en behaalde certificaten

Onderstaand overzicht geeft weer naar welke sectoren de leerlingen zijn uitgestroomd.

Sectoren	Uitstroom in %	Behaald certificaat in %
Logistiek	0	24
Dienstverlening en zorg	0	7
Procestechniek	0	0
Bouw/wonen/onderhoud	14	15
Verkoop/retail	29	2
Mobiliteitsbranche	0	0
Horeca/ Voedingsindustrie	21	20
Plant/ groene leefomgeving	21	7
Installatie/ constructie	14	15
Geen sectorkeuze/ Anders	0	15

Van de uitgestroomde leerlingen heeft 75 % een erkend (branche) certificaat behaald met civiele waarde.

Van de uitgestroomde leerlingen heeft 24 % een certificaat behaald in de sector Logistiek. Geen enkele leerling is echter uitgestroomd in de sector Logistiek. De verklaring hiervoor is dat veel leerlingen een heftruckcertificaat en trekker rijbewijs hebben behaald. Dit behaalde certificaat of rijbewijs kan ondersteunend zijn bij het werk. Dit hoeft niet per se in de sector Logistiek te zijn. Bij "Geen sectorkeuze/ Anders" heeft 15 % een certificaat behaald, maar er zijn 0 leerlingen in deze sector uitgestroomd. Het betreft hier behaalde VCA-certificaten.

Verder valt op dat er winst valt te behalen in de sectoren Groene leefomgeving en Verkoop/retail: in deze sectoren stromen meer leerlingen uit dan dat er daadwerkelijk een branchecertificaat in deze sector hebben behaald.

8.2.2 ProZO! Schoolrapportages

In 2020 zijn de ProZO! Schoolrapportages voor Leerlingen (Sociale veiligheid) en de ProZO! Schoolrapportage Ouders afgenomen. In onderstaande overzichten zijn de behaalde resultaten weergegeven.

De gehanteerde normwaarden zijn:

< 3: oranje

3 – 3.5: geel

> 3.5: groen

ProZO! Schoolrapportage Leerlingen – Sociale veiligheid

	2019	2020
Voel je je veilig op school? (beleving fysieke en sociale veiligheid)	3.30	3.34
Is het veilig op school? (aantasting fysieke en sociale veiligheid)	3.96	3.90
Vind je het fijn op school? (welbevinden)	3.18	3.29
Wat doen de leraren voor mij? (veiligheidsbeleid)	3.17	3.20
Gemiddelde score	3.40	3.43

De sociale veiligheidsbeleving van de leerlingen PRO Dokkum scoort op alle thema's en deelvragen hoger dan de normwaarde 3.0.

De uitdaging voor school zit erin de behaalde resultaten vast te houden. Wat maakt dat PRO Dokkum sinds een ruim aantal jaren de behaalde resultaten weet vast te houden? Het antwoord zit verscholen in het bewaken, monitoren en naleven van de zorg voor sociale binding, het planmatig omgaan met calamiteiten en de zorg voor veilige voorzieningen.

ProZO! Schoolrapportage Ouders (2.0)

De ouderenquête die in 2020 is afgenomen is gewijzigd ten opzichte van de eerder afgenomen ouderenquêtes. Er zijn minder thema's bevraagd en inhoudelijk zijn de vragen gewijzigd. Dit maakt dat er geen vergelijk gemaakt kan worden met de voorgaande jaren. Wel is er een vergelijk mogelijk ten opzichte van het landelijk gemiddelde, de landelijke benchmark.

Samenvatting	2020	
	Landelijk	PRO Dokkum
Passend aanbod	3.41	3.60
Stimulerende omgeving	3.33	3.47
Begeleiding	3.25	3.41
Stages en werken	3.28	3.44
OPP/IOP en Portfolio	3.23	3.35
Veiligheid	3.32	3.48
De school	3.32	3.54
Communicatie met ouders	3.21	3.36
Gemiddelde score	3.29	3.45

Op alle thema's scoort PRO Dokkum hoger dan ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Dit blijkt ook uit de gemiddelde scores.

Kijkend naar de (sociale) veiligheidsbeleving van de leerlingen en het beeld van de ouders daarop, dan kan gesteld worden dat de beleving van ouder en kind in overeenstemming met elkaar is.

8.3 Onderwijskundige en onderwijs- programmatische zaken

Alle onderwijskundige en programmatische zaken zijn in paragraaf 8.1 “Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen van het afgelopen jaar” en in paragraaf 8.6 “Belangrijke ontwikkelingen in het afgelopen jaar m.b.t. de interne en externe kwaliteitszorg” tekstueel verwerkt.

8.4 Toegankelijkheid en toelatingsbeleid

Een leerling wordt op PRO Dokkum aangemeld door de ouders, of door de school waar de leerling tot dan heeft gezeten, in samenwerking met de ouders.

Het Samenwerkingsverband waar PRO Dokkum deel van uitmaakt maakt daarbij gebruik van de “Plaatsingswijzer”.

De toelatingsprocedure, die onder andere bestaat uit een gesprek, een toelatingstest, de aanvraag van de Toelaatbaarheidsverklaring (de TLV) en een voorlichtingsavond, wordt na de aanmelding in gang gezet. Hierbij worden de landelijk geldende criteria gehanteerd.

De Toelaatbaarheidsverklaring wordt afgegeven door het Samenwerkingsverband Fryslân-Noard.

De TLV, waarbij eveneens de landelijk geldende criteria worden gehanteerd, wordt op basis van testgegevens verstrekt. In de testen wordt onderzocht hoe het staat met de cognitieve capaciteiten van de leerling en of er op bepaalde gebieden een leerachterstand is opgelopen tijdens de schoolloopbaan. Daarnaast kunnen sociaal- emotionele aspecten een rol spelen.

Een leerling moet echter bovenal passen in het geheel van PRO Dokkum. Hierbij wordt gekeken of de begeleidingsbehoefte van de leerling in overeenstemming is met de daadwerkelijke begeleiding die geboden kan worden, welke omschreven staat in het School Ondersteuningsplan (het SOP).

8.5 Werkzaamheden op het gebied van onderzoek en ontwikkeling

Er zijn op het gebied van onderzoek en ontwikkeling geen werkzaamheden geweest.

8.6 Belangrijke ontwikkelingen in het afgelopen jaar m.b.t. de interne en externe kwaliteitszorg

Onder kwaliteitszorg verstaan we alle activiteiten en maatregelen die we als school uitvoeren en waarmee de school de onderwijskwaliteit bewaakt en verbetert. Als team gaan we enerzijds uit van de onderwijsbehoefte van de leerling. Anderzijds willen we met ons onderwijsprogramma aansluiten bij datgene wat de arbeidsmarkt vraagt. Op deze manier kunnen we blijven voldoen aan onze wettelijke opdracht: de leerling toe leiden naar arbeid en het creëren van een duurzame plek op de arbeidsmarkt.

In paragraaf 8.1 zijn een aantal ambities geformuleerd. De hierbij gestelde doelen geven de belangrijkste ontwikkelingen weer die op het gebied van (interne en externe) kwaliteitszorg zijn gerealiseerd.

8.7 Belangrijke ontwikkelingen in het afgelopen jaar m.b.t. duurzaamheid

De school heeft in het kader van duurzaamheid de eerste stappen gezet betreffende het samenstellen van een duurzaamheidsplan. Op hoofdlijnen beoogt het plan een transitie van gas naar elektriciteit. Het daadwerkelijk implementeren hangt af van de goedkeuring van het bestuur, welke in haar besluitvorming toetst op financiële haalbaarheid.

Daarnaast begeeft de school zich momenteel in de overgangsfase van traditionele verlichting naar ledverlichting. Ledverlichting is energiezuiniger én gaat langer mee dan traditionele verlichting.

9 Toekomstige ontwikkelingen

Onderstaand worden de ontwikkelingen per beleidsterrein weergegeven.

9.1 Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van onderwijs

Nationaal Programma Onderwijs

Het kabinet heeft recent besloten tot een Nationaal Programma Onderwijs. Het doel hiervan is om leerlingen en studenten te helpen hun gaven en talenten tot bloei te brengen, ondanks de coronacrisis en de gevolgen daarvan voor het onderwijs. De huidige generatie leerlingen en studenten verdient, ondanks de coronacrisis, alle kansen op volwaardig onderwijs en een goede toekomst. Daarom heeft het kabinet besloten tot een Nationaal Programma Onderwijs. Via het Nationaal Programma Onderwijs zullen de komende twee en een half jaar € 8,5 miljard extra geïnvesteerd worden in het gehele onderwijs.

Samenwerking PRO-MBO

Om nog beter aan te kunnen sluiten bij de leerbehoeftes van die leerlingen die door willen stromen naar het MBO, heeft de school na een traject van gedegen voorbereiding, de samenwerking gezocht met de Friese Poort betreffende de Entree-opleiding. Deze samenwerking zal verder worden uitgebreid door in volledige gezamenlijk de Entree-opleiding aan te bieden. Organisatie, financiën en verantwoordelijkheden zijn aandachtsgebieden die verder onderzocht gaan worden.

Dat de politiek de positionering van de entree-opleiding binnen het praktijkonderwijs serieus neemt blijkt uit een viertal moties die met algemene stemmen zijn aangenomen. Het gaat om de volgende vier moties:

- Motie om onderzoek te doen naar hoeveel leerlingen de entreeopleiding niet volgen vanwege financiële redenen.
- Motie om het bestaande aanbod van entreeopleidingen in het praktijkonderwijs wettelijk te verankeren.
- Motie om het mogelijk te maken om pro-docenten zelf entree-examens tot het mbo te laten afnemen, alsmede de ruimte te bieden om als assessor entree-examens af te nemen bij andere pro-scholen.
- Motie om praktijkonderwijs als instroomniveau expliciet op te nemen in alle adviezen en scholen indringend te adviseren daar niet van af te wijken.

In een volgend kabinet zullen de moties worden uitgewerkt in (wets)voorstellen die opnieuw door de Tweede Kamer moeten worden behandeld. Er is goed hoop dat de moties bij wet zullen worden vastgesteld.

Demografische krimp

Noordoost Friesland heeft de officiële status van krimpregio. Dat wil zeggen dat we in deze regio met teruglopende inwonersaantallen te maken hebben. Zo ook met teruglopende leerlingenaantallen. In Nederland is het aantal leerlingen dat een school bezoekt bepalend voor de bekostiging vanuit het ministerie van OC&W. De financiële meerjarenramingen van de school zijn berekend op deze teruglopende leerlingenaantallen.

Om de bekostiging, als gevolg van de teruglopende leerlingenaantallen, te kunnen compenseren neemt PRO Dokkum deel aan de Subsidieregeling incidentele middelen leerlingendaling 2020. Doel is door regionale samenwerking een levensvatbaar en kwalitatief goed onderwijsaanbod te ontwikkelen dat de leerlingdaling kan opvangen.

9.2 Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van onderzoek

Welmogelijk dat er, naar aanleiding van een door de Kamer aangenomen motie, onderzoek komt naar hoeveel leerlingen de entreeopleiding niet volgen vanwege financiële redenen.

Momenteel krijgen mbo-studenten die de entree-opleiding volgen een ov-kaart en leerlingen in het praktijkonderwijs die hetzelfde onderwijs volgen niet. Dat betekent dat leerlingen vanwege deze financiële prikkel af kunnen zien van het volgen van entreeonderwijs via het praktijkonderwijs terwijl dit hun kansen vergroot. Het onderzoek richt zich op de vraag hoe aan die ongelijkheid een einde gemaakt kan worden.

9.3 Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van kwaliteitszorg

Nieuwe bekostigingsstructuur

Het ministerie van OC&W gaat een nieuw bekostigingsmodel invoeren, omdat het huidige model verouderd, complex en niet altijd rechtvaardig is. In de nieuwe bekostigingsstructuur wordt de bekostiging gebaseerd op vier pijlers.

Een school ontvangt een vast geldbedrag voor de hoofdvestiging en een kleiner vast bedrag voor nevenvestigingen. Er is een basistarief voor leerlingen in het algemeen vormende onderwijs en een hoger tarief voor leerlingen in het praktijkonderwijs en in de bovenbouw van de beroepsgerichte leerwegen.

Voor geïsoleerd gelegen scholen komt er een aparte regeling om de effecten van de krimp te compenseren. Geïsoleerd gelegen scholen krijgen – in lijn met de adviezen van de commissie-Dijkgraaf – extra geld om hun bedrijfsvoering op orde te houden. Helaas voldoet PRO Dokkum niet aan de gestelde criteria en komt hiermee niet in aanmerking voor deze aanvullende bekostiging.

Als de vereenvoudiging in werking treedt volgens de gewenste planning, namelijk op 1 januari 2022, dan worden de data van 2020 gebruikt voor de nieuwe parameters.

Voor PRO Dokkum is op basis van de eerste rekentool van het Ministerie mogelijk sprake van een positief herverdeelteffect.

Verkenning bestuurlijke fusie

In 2020 werd een verkenning voortgezet van een bestuurlijke samenwerking met – naast de scholen in de personele unie – CSG Liudger te Drachten en het Lauwers College te Buitenpost. Natuurlijke partners omdat het hier ook gaat om christelijke scholengemeenschappen die het belangrijk vinden om het huidige onderwijsaanbod binnen de bestaande scholen te borgen. De voortgang van demografische krimp, de behoefte aan veelzijdige bestuurlijke ondersteuning en betere waarborg op het gebied van continuïteit zijn daarbij belangrijke drijfveren. Met steeds minder leerlingen wordt het moeilijker om als individuele school alle onderwijsaanbod te handhaven. Samen staan we sterker.

Eind 2020 werd een intentieverklaring tot bestuurlijke fusie voorgelegd aan de medezeggenschapsraad. Voor 2021 is een zogenaamde fusie-effectrapportage voorzien.

Eindtoets Primair Onderwijs

In de eindtoetsen en de basisschooladviezen van het PO is de positie van het praktijkonderwijs als schoolsoort tot op heden niet meegenomen. Daardoor is er onvoldoende borging voor een adequate doorverwijzing vanuit het primair onderwijs naar het praktijkonderwijs.

De Sectorraad Praktijkonderwijs blijft er bij het ministerie op aandringen dat de eindtoetsaanbieders het PRO in hun mogelijke advies opnemen in de eindtoets.

Dit heeft geresulteerd in een door de Kamer aangenomen motie, waarbij het praktijkonderwijs als instroomniveau expliciet opgenomen wordt in alle adviezen en scholen indringend te adviseren daar niet van af te wijken.

9.4 Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van personeel

De ontwikkeling van de personele lijn naast de onderwijslijn loopt over enkele jaren niet meer synchroon. Het doel is daarom evenwicht creëren tussen het aantal docenten en leerlingen en een geleidelijke afbouw van het personeelsbestand op basis van vrijwilligheid. Tot en met 2023 is het natuurlijk verloop 0,2089 fte. Vanaf 2025 hebben een vijftal medewerkers met een totaal van 4,5 fte de pensioengerechtigde leeftijd bereikt. Vanaf dan zal er een evenwicht kunnen worden gerealiseerd tussen de formatie en het leerlingenaantal. En vanaf dat moment zou er weer gestuurd kunnen worden op een flexibele schil.

9.5 Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van huisvesting

Er zijn geen toekomstige ontwikkelingen op het gebied van huisvesting.

9.6 Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid

Er is een eerste verkenning gedaan betreffende het verduurzamen van het schoolgebouw.

Welmogelijk dat uit deze verkenning een concretisering plaats zal vinden in de vorm van een verdere uitwerking in een zg. Duurzaamheidsplan; zie ook paragraaf 8.7 *Belangrijke ontwikkelingen in het afgelopen jaar m.b.t. duurzaamheid*.

10 Continuïteitsparagraaf

Kengetallen personele bezetting en verwachte leerlingaantallen

KENGETAL	2020	2021	2022	2023
Aantallen leerlingen	188	194	190	187
Personele bezetting in FTE	26,3	24,9	24,9	24,9

KENGETAL	2020	2021	2022	2023
	werkelijk	begroting	begroting	begroting
Aantallen leerlingen	188	194	190	187
Personele bezetting in FTE per 31-12:				
- Formatie management/directie	1,0000	1,0000	1,0000	1,0000
- Formatie onderwijzend personeel	20,4518	19,2518	19,2518	19,2518
- Formatie ondersteunend personeel	4,8902	4,6413	4,6413	4,6413
Totaal FTE	26,3420	24,8931	24,8931	24,8931
- mutaties formatie	-	-	-	-
- mutaties formatie vorig jaar	-	-	-	-
Totaal FTE	26,3420	24,8931	24,8931	24,8931

Aantal leerlingen betreft het aantal leerlingen dat op 1 oktober van het voorafgaande kalenderjaar aan de school is ingeschreven en daadwerkelijk schoolgaand is.

Personele bezetting in FTE betreft de stand per 31 december betreffende jaar.

In de komende jaren zal het leerlingaantal op onze school naar verwachting constant blijven. In de toekomst zullen de leerlingaantallen licht dalen vanwege de krimp in het aantal leerlingen. Daar zijn wij ons zeer van bewust. Wij stemmen om die reden de daling in het aantal leerlingen af, op een te verwachten daling van de personeelskosten vanwege natuurlijk verloop en door actief beleid.

Meerjarenbegroting

De meerjarenbegroting is ontleend aan de planning & control cyclus en is op 15 december 2020 goedgekeurd door het toezichthoudend bestuur.

Balans (bedragen x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023
Materiële vaste activa	1.194	1.080	1.020	967
Vorderingen	76	76	76	76
Liquide middelen	2.317	2.357	2.432	2.466
Totaal activa	3.587	3.512	3.528	3.509
Eigen vermogen	3.131	3.117	3.130	3.101
Algemene reserve	2.166	2.188	2.237	2.241
Bestemmingsreserves publiek	595	566	537	510
Bestemmingsreserves privaat	370	363	356	350
Voorzieningen	100	112	115	125
Langlopende schulden	-	-	-	-
Kortlopende schulden	356	283	283	283
Totaal passiva	3.587	3.512	3.528	3.509

Staat van baten en lasten (bedragen x € 1.000)

	2020	2021	2022	2023
Rijksbijdragen	2.749	2.821	2.770	2.731
Overige overheidsbijdragen	38	36	-	-
Overige baten	95	37	42	42
Totaal baten	2.882	2.894	2.812	2.773
Personeelslasten	2.276	2.219	2.148	2.158
Afschrijvingen	148	144	146	141
Huisvestingslasten	135	156	156	156
Overige lasten	368	378	338	337
Totaal lasten	2.926	2.897	2.788	2.791
Saldo baten en lasten	45-	3-	24	19-
Financiële baten	1	-	-	-
Financiële lasten	0-	11-	11-	11-
Saldo financiële bedrijfsvoering	1	11-	11-	11-
Totaal resultaat	44-	14-	13	29-

Bestemming resultaat (mutaties)				
Bestemmingsreserve BAPO	-	-	-	-
Bestemmingsreserve e.b. nieuwbouw	30-	30-	29-	27-
Bestemmingsreserve ouderbijdragen	4-	3-	3-	3-
Bestemmingsreserve ouderkapitaal	-	-	-	-
Bestemmingsreserve nazorgfonds	5-	5-	5-	5-
Algemene reserve	5-	23	49	5

Onderstaand zijn de financiële kengetallen, zie voor de definities paragraaf 7.6, opgenomen voor de komende drie jaren.

	31-12-2020 werkelijk	31-12-2021 begroting	31-12-2022 begroting	31-12-2023 begroting	Signalerings- waarde
Solvabiliteit 2 (eigen vermogen+ voorzieningen)/totaal vermogen	0,90	0,92	0,92	0,92	< 0,3
Liquiditeit (Current ratio) vlottende activa/kortlopende schulden	6,73	8,60	8,86	8,98	< 0,75
Huisvestingsratio (huisvestingslasten + afschrijvingen gebouwen en terreinen)/totale lasten	0,08	0,09	0,09	0,09	> 0,10
Weerstandvermogen eigen vermogen/totale baten + rente baten	1,09	1,08	1,11	1,12	< 0,05
Rentabiliteit resultaat / totale baten + rentebaten	0,02-	0,00-	0,00	0,01-	3-jarig < 0 2-jarig < -0,05 1-jarig < -0,10
Bufferliquiditeit (eigen vermogen - materiële vaste activa) / Rijksbijdragen	0,70	0,72	0,76	0,78	< 0,05
Bovenmatig Eigen Vermogen (bEV) (Publiek Eigen Vermogen / Normatief Eigen Vermogen)	1,97	1,99	1,97	1,92	> 1,00

Personele lasten / totale baten	79,0%	76,7%	76,4%	77,8%
Personele lasten / Rijksbijdragen	82,8%	78,7%	77,6%	79,0%

De belangrijkste verwachte ontwikkelingen zijn als volgt:

Marktaandeel

Van verlies aan marktaandeel is voor PRO Dokkum in het geheel geen sprake. Er is nauwe samenwerking met SBO de Twine, de reguliere basisscholen in de omgeving maar ook met de collega VO school het Dockinga College, als het gaat om leerlingen met de indicatie voor ons praktijkonderwijs.

Huisvesting

Er zijn geen voorgenomen bouwprojecten of wijzigingen in het huisvestingsbeleid.

Investeringen

Voor in het boekjaar 2021 is € 6.500,- begroot voor onderhoud en aanpassing aan de gebouwen. Daarnaast is er voor inventaris € 18.850,- begroot voor inventaris en apparatuur waarbij dit jaar voor het overgrote deel in ICT middelen zal worden geïnvesteerd. In de meerjarenraming is vanaf 2021 jaarlijks standaard € 50.000,- en € 37.000,- meegenomen voor respectievelijk onderhoud en aanpassing van gebouwen en inventaris.

Contractactiviteiten en 3^e geldstromen

Er zijn vooralsnog geen contractactiviteiten en 3^e geldstromen te verwachten.

Mutaties van reserves

De mutaties van reserves, onderscheiden naar algemene reserves, bestemmingsreserves en overige reserves, en voorzieningen zullen naar verwachting niet anders zijn dan in 2020 het geval is geweest.

Overige rapportages

Verwerken, bewaren en beveiligen van persoonsgegevens

Op grond van artikel 13 van de Wet bescherming persoonsgegevens zijn de besturen verplicht om passende technische en organisatorische maatregelen te nemen om persoonsgegevens te beveiligen tegen verlies of tegen enige vorm van onrechtmatige verwerking.

Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau garanderen gelet op de risico's die de verwerking en de aard van te beschermen gegevens met zich meebrengen.

Hierbij wordt rekening gehouden met de stand van de techniek en de kosten van de uitvoering. De maatregelen moeten er mede voor zorgen dat onnodige verzameling en verdere verwerking van persoonsgegevens wordt voorkomen.

Op PRO Dokkum gaan wij zorgvuldig om met de privacy van onze leerlingen. Dit is vastgelegd in een privacyreglement van onze school. Betreft een informatie beveiligingsplan en privacy reglement verwerking van leerling gegevens. De gegevens die over leerlingen gaan, noemen we persoonsgegevens. Wij maken alleen gebruik van persoonsgegevens als dat nodig is voor het leren en begeleiden van onze leerlingen, en voor de organisatie die daarvoor nodig is. In het privacyreglement kunt u precies lezen wat voor onze school de doelen zijn voor de registratie van persoonsgegevens. De meeste gegevens ontvangen wij van ouders (zoals bij de inschrijving op onze school). Daarnaast registreren leraren en ondersteunend personeel van onze school gegevens over onze leerlingen, bijvoorbeeld cijfers en vorderingen. Soms worden er bijzondere persoonsgegevens geregistreerd als dat nodig voor de juiste begeleiding van een leerling, zoals medische gegevens (denk aan dyslexie of ADHD).

De leerling gegevens worden opgeslagen in het (digitale) administratiesysteem Magister. Dit programma is beveiligd en toegang tot die gegevens is beperkt tot medewerkers van onze school.

Tijdens de lessen maken wij gebruik van een aantal digitale leermaterialen. Hiervoor is een beperkte set met persoonsgegevens nodig om bijvoorbeeld een leerling te kunnen identificeren als die inlogt. Wij hebben met deze leveranciers duidelijke afspraken gemaakt over de gegevens die ze van ons krijgen.

De leverancier mag de leerling gegevens alleen gebruiken als wij daar toestemming voor geven, zodat misbruik van die informatie door de leverancier wordt voorkomen. Een lijst van de leveranciers waar de school afspraken mee heeft gemaakt, is desgewenst op te vragen bij het bestuursbureau. Als u wilt weten hoe de leveranciers van de digitale leermiddelen omgaan met leerling gegevens, dan kunt u dat nalezen in de privacy bijsluiters die horen bij de leermiddelen die de school gebruikt. U kunt daarvoor

terecht bij de VO raad inzake het convenant 'Digitale Onderwijsmiddelen en privacy' of via de website <https://www.privacyconvenant.nl/>.

Het onzorgvuldig omgaan met data en dataverwerkers door medewerkers kan leiden tot datalekken met een grote impact. Hierbij denkend aan aansprakelijkheid en imagoschade. In Fricolore verband werken we als scholen samen om het bewustwordingsproces bij elke medewerker op gang te krijgen en middels protocollen en procedures de kans op datalekken aanzienlijk te verkleinen.

Functionaris Gegevensbeschermmer (FG)

Scholen zijn met de invoering van de nieuwe wetgeving per 25 mei 2018 verplicht een Functionaris Gegevensbeschermmer (FG) aan te wijzen. De aanwijzing van de FG moet worden gemeld bij de Autoriteit persoonsgegevens en moet intern worden gecommuniceerd.

De FG heeft een controlerende en adviserende rol en ontwikkelt niet zelf beleid, reglementen en protocollen. De besturen blijven evenwel verantwoordelijk en aansprakelijk voor IBP.

In Fricolore verband is gekozen om de Lumen Group als FG aan te wijzen. Lumen Group wordt van ieder Bevoegd Gezag dat lid is van de coöperatie Fricolore, dan wel van ieder Bevoegd Gezag dat met toestemming van het bestuur van Fricolore is toegelaten tot deze raamovereenkomst, de Functionaris Gegevensbescherming in de zin van artikel 37 AVG. Deze regeling is in werking getreden op 1 januari 2019.

Rapportage toezichthoudend orgaan

Voor de rapportage van het toezichthoudend bestuur wordt verwezen naar elders in het bestuursverslag.

11 Gegevens over de rechtspersoon

Naam instelling : Stichting voor Christelijk Praktijkonderwijs in Noord-Oost Friesland
Postadres : Postbus 147
Postcode/Plaats : 9100 AC DOKKUM
Telefoon : 0519 - 294137
Fax : 0519 - 220877
E-mail : info@prodokkum.nl
Bestuursnummer : 42606

Toezichthoudend bestuur : dhr. A.D. Aalberts, voorzitter
mevr. Y. de Groot – Krikke, secretaris
mevr. S.M. Ensel-Boonstra, penningmeester
mevr. K.J. van Westrhenen, lid
dhr. F.J. Talsma, lid

Dagelijks bestuurder : dhr. G.W. van Lonkhuyzen

Naam:	Brinnummer	Sector
Stichting voor Chr. Praktijkonderwijs in N.O. Friesland	05NE	PRO

Internetsite:
Stichting voor Chr. Praktijkonderwijs in N.O. Friesland www.prodokkum.nl

Jaarrekening

- Balans
- Staat van baten en lasten
- Kasstroomoverzicht
- Toelichting op de balans en de staat van baten en lasten

Balans per 31 december 2020

(na resultaatbestemming)

	Toe- lichting	31.12.2020 €	31.12.2019 €
Actief			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	1.193.650	1.305.003
Vlottende activa			
Vorderingen	2	75.825	63.952
Liquide middelen	3	2.317.248	2.142.110
		<u>3.586.723</u>	<u>3.511.065</u>
Passief			
Eigen vermogen			
Algemene reserve		2.165.609	2.170.932
Bestemmingsreserve publiek		595.242	625.010
Bestemmingsreserve privaat		<u>370.166</u>	<u>378.768</u>
		3.131.017	3.174.710
Voorzieningen	5	99.946	105.181
Kortlopende schulden	6	355.760	231.174
		<u>3.586.723</u>	<u>3.511.065</u>

Staat van baten en lasten over 2020

	Toe- lichting	2020 €	Begroting 2020 €	2019 €
Baten				
Rijksbijdragen	7	2.748.727	2.633.777	2.543.492
Overige overheidsbijdragen en subsidies	8	38.105	2.329	36.850
Overige baten	9	95.067	55.444	114.107
Totaal baten		2.881.899	2.691.550	2.694.449
Lasten				
Personeelslasten	10	2.276.138	2.170.682	2.132.524
Afschrijvingen	11	147.945	150.127	146.202
Huisvestingslasten	12	134.823	151.894	129.764
Overige lasten	13	367.577	424.314	412.699
Totaal lasten		2.926.483	2.897.017	2.821.189
Saldo baten en lasten		-44.584	-205.467	-126.740
Financiële baten en lasten	14	891	3.700	3.771
Totaal resultaat		-43.693	-201.767	-122.969

Kasstroomoverzicht over 2020

Het saldo van de geldmiddelen is in 2020 toegenomen met € 175.138,-. De oorzaak hiervan blijkt uit onderstaande analyse van de kasstromen.

(Volgens de indirecte methode)	2020	2019
	€	€
Saldo baten en lasten	-44.584	-126.740
Aanpassingen voor:		
- Afschrijvingen	147.945	146.202
- Mutatie voorzieningen	-5.236	24.305
- Veranderingen in vlottende middelen:		
. mutatie operationele vorderingen	-11.873	110.614
. mutatie operationele schulden	124.588	-102.335
	112.715	8.279
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	210.840	52.046
Ontvangen interest	1.125	4.047
Betaalde interest	-234	-276
	891	3.771
Kasstroom uit operationele activiteiten	211.731	55.817
Investerings in materiële vaste activa	-36.593	-25.533
Desinvesteringen materiële vaste activa	0	0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-36.593	-25.533
Nieuw opgenomen leningen	0	0
Aflossing langlopende schulden	0	0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	0	0
Mutatie geldmiddelen	175.138	30.284

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De Stichting voor Christelijk Praktijkonderwijs in Noord-Oost Friesland is statutair gevestigd aan de Woudweg 140 te Dokkum.

Activiteiten

De activiteiten van de Stichting voor Christelijk Praktijkonderwijs in Noord-Oost Friesland richten zich op het verzorgen van Praktijkonderwijs in Noord-Oost Friesland.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening over 2020 is opgesteld conform de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en overeenkomstig de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Titel 9 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Tevens is de richtlijn 660 van de Raad voor de Jaarverslaggeving gevolgd. In deze richtlijn zijn voor de sector presentatie-, waarderings- en verslaggevingsvoorschriften geformuleerd.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd volgens het kostprijsmodel.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

De vergelijkende cijfers van het voorgaande boekjaar zijn, waar nodig, qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

Rapporteringsvaluta

De bedragen in de tabellen worden gepresenteerd in euro's. Als gevolg van afrondingen zijn in sommige gevallen geringe verschillen ontstaan. Deze verschillen tasten de betrouwbaarheid van de jaarrekening niet aan en zijn geen belemmering voor het verkrijgen van het vereiste inzicht.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als financiële derivaten verstaan.

In de toelichting op de onderscheiden posten van de balans wordt de reële waarde van het betreffende instrument toegelicht als die afwijkt van de boekwaarde. Indien het financiële instrument niet in de balans is opgenomen wordt de informatie over de reële waarde gegeven in de toelichting op de 'Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen'.

Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost. De stichting kent geen financiële derivaten.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend.

Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de entiteit zijn verbonden partijen. Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname.

Voor de onderhoudskosten wordt de componentenmethode gehanteerd waarbij de kosten worden afgeschreven voor de resterende looptijd voor het desbetreffende actief.

Gebouwen en terreinen

Het bevoegd gezag is juridisch eigenaar van de gebouwen en terreinen. Omdat het economisch eigendom niet berust bij het bevoegd gezag, zijn de gebouwen en terreinen niet als zodanig geactiveerd. Echter de uit eigen middelen gefinancierde investeringen in nieuwbouw, dan wel investeringen in grote renovaties worden wel geactiveerd.

Uitgaven voor onderhoudsprojecten boven de € 5.000,- per project per gebouw worden geactiveerd. De afschrijvingstermijnen worden op basis van de MOP (Meerjarenonderhoudsplanung) gehanteerd, variërend van 5 tot 40 jaarlijkse termijnen.

Kosten van onderhoud beneden de € 5.000,- worden rechtstreeks ten laste van de exploitatie gebracht.

Per 31-12-2020 geldt voor de in gebruik zijnde gebouwen de volgende verzekerde-, resp. WOZ-waarde 01-01-2020:

<u>Adres</u>	<u>Verz-waarde</u>	<u>WOZ-waarde</u>
Birdaarderstraatweg 82	€ 6.210.545,-	€ 2.560.000,-

Inventaris

Inventarisaanschaffingen worden eveneens geactiveerd. Daartoe worden gerekend: pc's en andere hardware, meubilair en alle andere materiële goederen met een aanschafprijs van € 400,- en hoger.

De volgende afschrijvingspercentages worden gehanteerd:

- Installaties	5%	- Audio visuele apparatuur	10%
- Meubilair	5%	- Huishoudelijke apparatuur	10%
- Hardware	20%	- Overige	10% of 20%
- Software	20%		

Leermiddelen

Tot en met boekjaar 2016 werden de leermiddelen, die meerdere jaren worden gebruikt, geactiveerd. Zowel in het eerste als in de drie daarop volgende jaren wordt 25% afgeschreven. Vanaf boekjaar 2017 zijn de leermiddelen direct ten laste van de exploitatie.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht.

Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Dit betreffen vorderingen met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar.

Overlopende activa

De overlopende activa betreffen vooruit betaalde bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te ontvangen bedragen, voor zover ze niet onder de andere vorderingen zijn te plaatsen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan van de organisatie worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is opgedeeld in een privaat deel en een publiek deel. Private middelen zijn middelen afkomstig van leden van de vereniging of zijn rechtsvoorgangers, dan wel van ouders. Het publieke deel van het eigen vermogen is afkomstig van overheidsorganen of andere publiekrechtelijke instellingen.

Reserves worden gewaardeerd per balansdatum, nadat de resultaatverdeling heeft plaatsgevonden. Resultaten op de primaire bedrijfsactiviteiten komen ten gunste dan wel ten laste van de 'Algemene Reserve'.

Naast een Algemene Reserve kunnen bestemmingsreserves worden gevormd voor diverse doeleinden. De organisatie kent de volgende bestemmingsreserves:

Publieke bestemmingsreserves:

- BAPO: deze reserve is gevormd om daarmee de verplichtingen in het kader van de BAPO duidelijk afgescheiden te houden van de Algemene Reserve. De bestemmingsreserve BAPO wordt gewaardeerd tegen 90% van de door het zittend personeel gespaarde rechten;
- Eigen bijdrage nieuwbouw: deze eigen bijdrage in nieuwbouw (gerealiseerd in 2011) vloeit in 40 jaar tijd terug naar de algemene reserve;

Private bestemmingsreserves:

- Ouderkapitaal: dit betreft private middelen afkomstig van rechtsvoorgangers van de huidige stichting (vh vereniging);
- Ouderbijdragen: dit betreft nog niet bestede ouderbijdragen (private middelen);
- Nazorgfonds: deze reserve is in 2014 gerealiseerd naar aanleiding van de opheffing van de Stichting Nazorgfonds. Ten laste van deze bestemmingsreserve komt jaarlijks ad. € 4.500,- bestedingen voor het verlenen van geldelijke steun ten behoeve van leerlingen van PRO Dokkum. Voor zover mogelijk dient de aard van de bestedingen te liggen in de recreatieve sfeer.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer:

- Er sprake is van een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden;
- het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van de verplichting een uitstroom van middelen noodzakelijk is; en
- er een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van de omvang van de verplichting.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Enkel uitgaven waarvoor de voorziening oorspronkelijk was gevormd worden ten laste van de voorziening gebracht.

Pensioenen

De organisatie kent één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling en wordt gefinancierd door afdrachten aan een pensioenuitvoerder, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. De werkgever heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De pensioenregeling is daarom verwerkt als een "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering" en heeft alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Jubileumvoorziening

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen uit hoofde van ambtsjubilea is een voorziening gevormd. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde vanwege de lange looptijd van de verplichtingen. Betaalde bedragen inzake jubileum worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening LPB

Deze voorziening is gerealiseerd vanwege de nieuwe regeling Levensfasebewust Personeels Beleid (LPB) die per 01-08-2014 de oude BAPO-regeling heeft vervangen.

Iedere medewerker heeft per schooljaar recht op 50 uren Persoonlijk Budget. De voorziening heeft betrekking op die PB-uren, die worden gespaard voor een latere verlofopname.

De uren wordt gewaardeerd tegen 1/138ste deel van het bruto maandsalaris, uitgaande van het bedrag dat hoort bij de hoogste trede van de betreffende loonschaal per 31 december van het boekjaar, inclusief 15% opslag sociale lasten.

Voorziening WW-uitkeringen

Sinds de afschaffing van het Participatiefonds per 1 januari 2007 zijn scholen deels eigen risicodragers voor wachtgelduitgaven. Van de wachtgelduitgaven wordt 75% verevend tussen de scholen; dit deel wordt begroot en verrekend in de exploitatie. Voor de overige 25% dragen scholen volledig eigen risico. De waardering van de voorziening wordt bepaald op basis van de individuele situatie per medewerker en correspondentie met het UWV.

Voorziening transitievergoeding

Bij ontslag krijgen werknemers een transitievergoeding van de werkgever. De voorwaarde is dat het initiatief om het dienstverband te beëindigen of niet voort te zetten bij de werkgever ligt. Of indien de werknemer zelf ontslag neemt of de tijdelijke arbeidsovereenkomst niet verlengt vanwege ernstig verwijtbaar handelen of nalaten van de werkgever. Dit geldt voor zowel vaste als tijdelijke werknemers. De hoogte van de transitievergoeding hangt af van het maandsalaris en de duur van het dienstverband. De hoogte van de transitievergoeding is 1/3 maand per gewerkt jaar waarbij de transitievergoeding alleen geldt bij ontslag via UWV of kantonrechter. De transitievergoeding is maximaal 1 bruto jaarsalaris.

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar.

Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het jaar. De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben.

Lasten en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden en de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Rijksbijdragen

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet-geoordeelde OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekenings-clausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geoordeelde OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekenings-clausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoordeelde OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekenings-clausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen.

Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige exploitatiesubsidies

Overige exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen, waarin de opbrengsten zijn gederfd, dan wel waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten over de verslagperiode voor zover ze verschuldigd zijn aan de werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Voor zover de verschuldigde betalingen op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen.

Pensioenregeling

De entiteit is aangesloten bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). Het ABP is het bedrijfstakpensioenfonds voor overheidswerkgevers, waaronder onderwijsinstellingen. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroom overzicht wordt op basis van de indirecte methode opgesteld.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen.

Ontvangen en betaalde interest worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Toelichting op de balans per 31 december 2020

1 Materiële vaste activa

Het volgende overzicht geeft het verloop over 2020 van de materiële vaste activa:

	Gebouwen en -terreinen €	Inventaris en apparatuur €	Andere vaste bedrijfs- middelen €	Activa in uitvoering €	Totaal €
Aanschafwaarde per 1 januari	1.358.861	607.063	5.488	4.266	1.975.678
Cumulatieve afschrijvingen	-314.906	-350.616	-5.153	0	-670.675
Boekwaarde per 1 januari	1.043.955	256.447	335	4.266	1.305.003
Bij: investeringen	23.540	17.319	0	0	40.859
Af: afschrijvingen	-100.321	-47.289	-335	0	-147.945
Af: desinvestering	0	0	0	-4.266	-4.266
Mutaties boekjaar	-76.781	-29.970	-335	4.266	-111.352
Aanschafwaarde per 31 december	1.382.401	624.381	5.488	0	2.012.270
Cumulatieve afschrijvingen	-415.227	-397.905	-5.488	0	-818.620
Boekwaarde per 31 december	967.174	226.476	0	0	1.193.650

2 Vorderingen

	31.12.2020 €	31.12.2019 €
Debiteuren	5.575	7.923
Overige vorderingen	53.573	43.405
Overlopende activa	16.677	12.624
Totaal vorderingen	75.825	63.952

De overige vorderingen is als volgt te specificeren:

	31.12.2020 €	31.12.2019 €
Vordering personeel	0	52
Rentevergoedingen	1.115	4.047
Vordering externen	52.458	39.306
Totaal overige vorderingen	53.573	43.405

De overlopende activa is als volgt te specificeren:

	31.12.2020 €	31.12.2019 €
Vooruitbetaalde kosten	16.677	12.624
Totaal overlopende activa	16.677	12.624

3 Liquide middelen

	31.12.2020	31.12.2019
	€	€
Kasmiddelen	484	436
Tegoeden op bank- en girorekeningen	2.316.764	2.141.674
Totaal liquide middelen	<u>2.317.248</u>	<u>2.142.110</u>

4 Eigen vermogen

Het verloop van het eigen vermogen is als volgt:

	Algemene reserve	Bestemmings -reserve publiek	Bestemmings -reserve privaat	Totaal
	€	€	€	€
Stand per 1 januari	2.170.932	625.010	378.768	3.174.710
Resultaat verslagperiode	-5.323	-29.768	-8.602	-43.693
Stand per 31 december	<u>2.165.609</u>	<u>595.242</u>	<u>370.166</u>	<u>3.131.017</u>

Het verloop van de bestemmingsreserve publiek is als volgt:

	Stand per 1 januari	Resultaat verslag periode	Overige mutaties	Stand per 31 december
	€	€	€	€
Eigen bijdrage nieuwbouw	625.010	-29.768	0	595.242
Totaal bestemmingsreserve publiek	<u>625.010</u>	<u>-29.768</u>	<u>0</u>	<u>595.242</u>

Het verloop van de bestemmingsreserve privaat is als volgt:

	Stand per 1 januari	Resultaat verslag periode	Overige mutaties	Stand per 31 december
	€	€	€	€
Ouderkapitaal	165.982	0	0	165.982
Ouderbijdragen	144.496	-4.102	0	140.394
Nazorgfonds	68.290	-4.500	0	63.790
Totaal bestemmingsreserve privaat	<u>378.768</u>	<u>-8.602</u>	<u>0</u>	<u>370.166</u>

5 Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

	Personeels- voorzieningen €
Stand per 1 januari	105.181
Dotaties	18.852
Onttrekkingen	-24.087
Stand per 31 december	<u>99.946</u>

Het verloop van de personeelsvoorzieningen is als volgt:

	Stand per 1 januari €	Dotaties €	Onttrekking -en €	Vrijval €	Stand per 31 december €
WW-uitkeringen	36.539	2.340	-6.865	0	32.014
Jubileum voorziening	22.284	6.820	-6.815	0	22.289
Voorziening LPB	46.358	6.415	-10.004	0	42.768
Transitievergoeding	0	3.277	-403	0	2.874
	<u>105.181</u>	<u>18.852</u>	<u>-24.087</u>	<u>0</u>	<u>99.946</u>

Hiervan is de verplichting	< 1 jaar €	1 < 5 jaar €	>5 jaar €	Totaal €
WW-uitkeringen	6.920	25.094	0	32.014
Jubileum voorziening	9.129	5.270	7.890	22.289
Voorziening LPB	12.425	30.344	0	42.768
Transitievergoeding	2.874	0	0	2.874
Totaal	<u>31.348</u>	<u>60.708</u>	<u>7.890</u>	<u>99.946</u>

6 Kortlopende schulden

	31.12.2020 €	31.12.2019 €
Crediteuren	34.129	5.600
Belastingen en premies sociale verzekeringen	109.013	104.850
Schulden ter zake van pensioenen	29.124	29.147
Overige kortlopende schulden	81.815	8.758
Overlopende passiva	<u>101.679</u>	<u>82.819</u>
Totaal kortlopende schulden	<u>355.760</u>	<u>231.174</u>

De belastingen en premies sociale verzekeringen is als volgt te specificeren:

	31.12.2020 €	31.12.2019 €
Te betalen sociale lasten	109.012	104.850
Totaal belastingen en premies sociale verzekeringen	<u>109.012</u>	<u>104.850</u>

De overige kortlopende schulden is als volgt te specificeren:

	31.12.2020	31.12.2019
	€	€
Nog te betalen salarissen	212	1.009
Inhouding lief en leed	2.922	2.331
Verbonden partijen	10.433	5.021
Nog te betalen kosten	68.248	397
Totaal overige kortlopende schulden	81.815	8.758

De overlopende passiva is als volgt te specificeren:

	31.12.2020	31.12.2019
	€	€
Vakantiegeld en vakantiedagen	86.810	80.056
Nog te besteden gelden	14.869	2.763
Totaal overlopende passiva	101.679	82.819

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Vordering OCW ingeval van liquidatie

In 2005 is een ontstane vordering op het toenmalige Cfi, in verband met de overgang van cursus jaar bekostiging naar kalenderjaar bekostiging, volledig afgeboekt vanwege de beschouwing destijds dat deze gedurende de bestaansperiode van de instelling als oninbaar moest worden beschouwd.

Dat neemt echter niet weg dat, in het geval de instelling ooit in een liquidatiesituatie terecht mocht komen, de instelling het recht wil blijven houden om een beroep te doen op de betreffende vordering. Deze vordering is nog steeds van kracht in de 'Regeling onvoorziene gevallen bij invoering vereenvoudigde bekostiging VO 2018'.

De schuld aan het personeel, betreffende de opgebouwde aanspraken op vakantietoelage en bindingstoelage tot en met december en de op balansdatum verschuldigde afdracht pensioenpremies en loonheffing over de maand december bedraagt, gespecificeerd:

	€
Belastingen en premies sociale verzekeringen	109.012
Pensioenpremies	29.124
Reservering vakantietoelage	62.717
Reservering sociale lasten vakantie,- en eindejaarsuitkering	10.769
Reservering bindingstoelage	9.079
Reservering compensatie zwangerschapsverlof	4.245
Totaal	224.946

Het maximale bedrag dat als vordering op OCW hiervoor kan worden opgenomen bedraagt 7,5% van de personele lumpsum, zijnde een bedrag van € 172.683,-.

Conclusie: hieruit is dat het verschil tussen genoemde bedragen ad. € 52.263,- als een tekortkoming geldt bij liquidatie.

Kosten voor gemene rekening (i.h.k.v. de Personele Unie)

De gezamenlijke kosten, die verband houden met het besturen van de drie schoolorganisaties en de ondersteuning die vanuit het bestuursbureau geleverd wordt, worden d.m.v. een vooraf vastgestelde verdeelsleutel toegerekend aan de drie afzonderlijke scholen, volgens het leerstuk: 'kosten voor gemene rekening'. De afspraak is vastgelegd in een overeenkomst, welke geaccordeerd is door de Belastingdienst. Dat houdt ook in dat op de betreffende prestaties geen BTW-plicht van toepassing is. Voor de Stichting voor Chr. Praktijkonderwijs in N.O. Friesland is het percentage vastgesteld op 13,0%.

Met ingang van 1 januari 2021 is de kosten voor gemene rekening opgeheven en is een fiscale eenheid voor de btw aangegaan met de drie afzonderlijke scholen.

Voor het jaar 2021 is besloten om de gezamenlijke kosten nog conform de verdeling kosten voor gemene rekening te hanteren.

Fiscale eenheid

De Stichting maakt per 1 januari 2021 deel uit van een fiscale eenheid voor de omzetbelasting en is uit dien hoofde mede hoofdelijk aansprakelijk voor de belastingschuld van de fiscale eenheid als geheel.

Verantwoording ouderbijdragen

De Stichting voor Chr. Praktijkonderwijs in N.O. Friesland heeft zich geconformeerd aan de 'gedragscode schoolkosten', een door besturenorganisaties, ouderorganisaties en schoolmanagers vastgesteld protocol, waarin afspraken zijn vastgelegd over het bewerkstelligen van zoveel mogelijk transparantie van schoolkosten waartoe ouders een financiële bijdrage leveren. Dat houdt ook in dat eventuele positieve verschillen tussen baten en lasten m.b.t. de door ouders bijeengebrachte gelden met hen verrekend worden dan wel beschikbaar blijven.

	Baten	Lasten	Verschil
	€	€	€
Werkweken	0	779	-779
Excursies en andere activiteiten	13.620	2.127	11.493
Leerling cursussen	2.536	12.889	-10.353
Verstrekingen	693	802	-109
Totaal	16.849	16.597	-252

De lasten overstijgen de baten met een bedrag van € 252,-. Een verrekening met de ouders is daarom niet aan de orde.

Meerjarige verplichtingen

De volgende meerjarige verplichtingen zijn aan de orde als gevolg van Europese aanbestedingen:

- Elektrische levering : betreft prijs per kwh, looptijd t/m 31-12-2025;
- Gas levering : betreft prijs per m³, looptijd t/m 31-12-2025;
- Schoonmaak : betreft een omvang van € 33.625 (incl. BTW) op jaarbasis t/m 31-08-2022;
- Kopieer/ printapparatuur : betreft een omvang van € 8.000,- (incl. BTW) + prijs per afdruk op jaarbasis t/m 31-12-2021.

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2020

7 Rijksbijdragen

	2020	2019
	€	€
Rijksbijdragen OCW	2.579.296	2.408.101
Overige subsidies OCW	144.631	115.171
VO/VSO Zorgbudget	24.800	20.220
Totaal Rijksbijdragen	<u>2.748.727</u>	<u>2.543.492</u>

8 Overige overheidsbijdragen en subsidies

	2020	2019
	€	€
Overige subsidie	38.105	36.850
Totaal overige overheidsbijdragen en subsidies	<u>38.105</u>	<u>36.850</u>

9 Overige baten

	2020	2019
	€	€
Ouderbijdragen	16.849	34.616
Overige baten	78.218	79.491
Totaal overige baten	<u>95.067</u>	<u>114.107</u>

10 Personeelslasten

	2020	2019
	€	€
Lonen en salarissen	1.632.670	1.517.485
Sociale lasten	229.150	218.183
Pensioenpremies	257.552	252.336
Overige personele lasten	156.766	144.520
Totaal personeelslasten	<u>2.276.138</u>	<u>2.132.524</u>

De overige personele lasten is als volgt te specificeren:

	2020	2019
	€	€
Dotaties personele voorzieningen	8.444	38.397
Personeel niet in loondienst	36.629	9.771
Overige personele lasten	111.693	96.352
Totaal overige personele lasten	<u>156.766</u>	<u>144.520</u>

11 Afschrijvingen

	2020	2019
	€	€
Gebouwen en terreinen	100.321	100.484
Inventaris en apparatuur	47.289	45.265
Andere vaste bedrijfsmiddelen	335	453
Totaal afschrijvingen	<u>147.945</u>	<u>146.202</u>

12 Huisvestingslasten

	2020	2019
	€	€
Onderhoud	24.453	23.245
Energie en water	55.401	51.295
Schoonmaakkosten	44.121	41.991
Heffingen	6.291	7.233
Overige	4.557	6.000
Totaal huisvestingslasten	<u>134.823</u>	<u>129.764</u>

13 Overige lasten

	2020	2019
	€	€
Administratie en beheerslasten	257.240	247.703
Inventaris en apparatuur	23.219	24.835
Leer- en hulpmiddelen	83.052	135.234
Overige	4.066	4.927
Totaal overige lasten	<u>367.577</u>	<u>412.699</u>

Specificatie kosten honorarium accountant:

	2020	2019
	€	€
Onderzoek jaarrekening	3.980	3.186
Andere controleopdrachten	0	0
Fiscale adviezen	0	0
Andere niet-controlediensten	0	0
Totaal accountantslasten	<u>3.980</u>	<u>3.186</u>

14 Financiële baten en lasten

	2020	2019
	€	€
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	1.125	4.047
Rentelasten en soortgelijke kosten	-234	-276
Totaal financiële baten en lasten	<u>891</u>	<u>3.771</u>

Bijlagen bij de jaarrekening

- Model E: Verbonden partijen
- Model G: Verantwoording van subsidies
- Model H: Wet Normering bezoldiging
topfunctionarissen publieke en semipublieke
sector

Model E: Verbonden partijen

Meerderheidsdeelneming

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-2020 €	Resultaat jaar 2020 €	Omzet jaar 2020 €	Art. 2:403 BW	Deelname- percentage	Consolidatie ja/nee
Vereniging voor Chr. V.O. in N.O. Friesland	Stichting	Dokkum	Overige	4.612.676	1.210.997	16.753.415	Nee	53,74%	Ja
Stichting Inspecteur Boelensschool	Stichting	Schiermonnikoog	Overige	839.696	104.953	942.331	Nee	36,48%	Ja

Minderheidsdeelneming

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten
Onderwijsgroep Fricolore U.A. SWV Fryslân-Noard	Vereniging Stichting	Heerenveen Leeuwarden	Overige Overige

Model G: Verantwoording van subsidies

G1 Subsidie zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Beschikkings -nummer	Datum toewijzing	Prestatie Afgerond ja/nee
Inhaal- en ondersteuningsprogramma's onderwijs 2020-2021	IOP-42606- VO	10-07-2020	ja

G2A Subsidie met verrekeningsclausule aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Beschikkings -nummer	Datum toewijzing	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Totale subsidiabel kosten t/m vorig verslagjaar	Saldo per 1 januari verslagjaar	Ontvangen in verslagjaar	Subsidiabele kosten verslagjaar	Te verrekenen per 31 december verslagjaar
N.v.t.			€	€	€	€	€	€	€

G2B Subsidie met verrekeningsclausule doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Beschikkings -nummer	Datum toewijzing	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Totale subsidiabel kosten t/m vorig verslagjaar	Saldo per 1 januari verslagjaar	Ontvangen in verslagjaar	Subsidiabele kosten verslagjaar	Saldo per 31 december verslagjaar
N.v.t.			€	€	€	€	€	€	€

Model H: WNT verantwoording 2020

WNT-verantwoording 2020 Stichting voor Christelijk Praktijkonderwijs in Noord-Oost Friesland.

De WNT is van toepassing op de Stichting voor Christelijk Praktijkonderwijs in Noord-Oost Friesland. Het voor de Stichting voor Christelijk Praktijkonderwijs in Noord-Oost Friesland toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020€ 119.000,- (klasse A Onderwijs, totaalscore 4 complexiteitspunten. Hiervan zijn 2 complexiteitspunten voor de gemiddelde totale baten per kalenderjaar, 1 voor het gemiddelde aantal leerlingen en 1 voor gewogen onderwijssoorten of sectoren).

De verloning van de leidinggevend topfunctionaris en de beloning van de toezichthoudend topfunctionaris(sen) geschiedt bij de Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs in N.O. Friesland (Dockinga College) en wordt middels de verdeelsleutel voor de kosten voor gemene rekening naar de in de Personele Unie zittende organisaties doorbelast (*).

Bezoldiging topfunctionaris

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking

Gegevens 2020 bedragen x € 1	Dhr. G.W. van Lonkhuyzen	Dhr. G.W. van Lonkhuyzen
Functiegegevens	dagelijks bestuurder	dagelijks bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	0,13*
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging	100,0% Dockinga College	13,0%* PRO Dokkum
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 126.831	€ 13.325
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 20.412	€ 2.145
<i>Subtotaal</i>	€ 147.243	€ 15.470
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 157.000	€ 15.470
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 147.243	€ 15.470
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2019	Dhr. G.W. van Lonkhuyzen	Dhr. G.W. van Lonkhuyzen
bedragen x € 1	G.W. van Lonkhuyzen	G.W. van Lonkhuyzen
Functiegegevens	dagelijks bestuurder	dagelijks bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12	dagelijks bestuurder
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	01/01 – 31/12
Dienstbetrekking?	Ja	0,13*
Bezoldiging	100,0% Dockinga College	Ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 116.831	€ 12.783
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.807	€ 2.167
<i>Subtotaal</i>	€ 136.638	€ 14.950
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 152.000	€ 14.950
Bezoldiging	€ 136.638	€ 14.950

Toezichthoudende topfunctionarissen

Er zijn geen toezichthoudende topfunctionaris(sen) met een bezoldiging hoger dan € 1.700.
Onderstaand de toezichthoudende topfunctionaris(sen) met een bezoldiging van € 1.700 of minder:

Gegevens 2020 bedragen x € 1	Mevr. A. Hekkema	Dhr. A.D. Aalberts	Mevr. Y. de Groot - Krikke	Dhr. T. van der Kooi
Functiegegevens	Voorzitter	Penningmeester tm 18-06, voorzitter vanaf 19-06	Secretaris	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 18/06	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 18/06
Bezoldiging				
Bezoldiging	€ 2.130	€ 3.728	€ 3.195	€ 1.598
Bezoldiging o.b.v. verdeelsleutel Gemene Rekening (13,0%)*	€ 277	€ 485	€ 415	€ 208
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	8.291	€ 15.086	€ 11.900	€ 5.527
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging o.b.v. verdeelsleutel Gemene Rekening (13,0%)*	€ 277	€ 485	€ 415	€ 208
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2019				
bedragen x € 1	Mevr. A. Hekkema	Dhr. A.D. Aalberts	Mevr. Y. de Groot - Krikke	Dhr. T. van der Kooi
Functiegegevens	Voorzitter	Penningmeester per 19-06-2019	Secretaris	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging				
Bezoldiging	€2.250	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500
Bezoldiging o.b.v. verdeelsleutel Gemene Rekening (13,0%)*	€ 293	€ 195	€ 195	€ 195
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 17.250	€ 11.500	€ 11.500	€ 11.500

2020 bedragen x € 1	Mevr. K.J. van Westrhenen	Dhr. F.J. Talsma	Mevr.. S.M. Ensel - Boonstra
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid, Penningmeester vanaf 10-11-2020
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 3.195	€ 3.195	€ 3.195
Bezoldiging o.b.v. verdeelsleutel Gemene Rekening (13,0%)*	€ 415	€ 415	€ 415
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 11.900	€ 11.900	€ 11.900
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging o.b.v. verdeelsleutel Gemene Rekening (13,0%)*	€ 415	€ 415	€ 415
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2019			
bedragen x € 1	Mevr. K.J. van Westrhenen	Dhr. F.J. Talsma	Mevr.. S.M. Ensel - Boonstra
Functiegegevens	Lid	-	-
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12	26/02 – 31/12	21/06 – 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 1.500	€ 1.250	€ 750
Bezoldiging o.b.v. verdeelsleutel Gemene Rekening (13,0%)*	€ 195	€ 163	€ 98
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 11.500	€ 9.736	€ 6.112

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Hiervoor wordt verwezen naar de hierna opgenomen controleverklaring van de onafhankelijke accountant.

Statutaire regeling betreffende de bestemming van het resultaat

Op basis van artikel 13 lid 4 en 6 van de statuten staat het resultaat ter beschikking van het bestuur.

Artikel 13 lid 4 en 6 van de statuten luidt als volgt:

4. Per einde van ieder boekjaar worden de boeken van de stichting afgesloten. Daaruit wordt door het bestuur een balans en een staat van baten en lasten over het afgelopen boekjaar opgemaakt welke jaarstukken vergezeld worden van een rapport van een accountant binnen vijf maanden na afloop van het boekjaar. Het bestuur stelt een jaarverslag op.

6. Het jaarverslag en de jaarstukken worden binnen zes maanden na afloop van het boekjaar door het bestuur vastgesteld en ten blijke daarvan door alle bestuurders ondertekend. Ontbreekt de handtekening van één van hen, dan wordt daarvan onder opgave van reden melding gedaan.

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2019

De jaarrekening 2019 is vastgesteld in de bestuursvergadering gehouden op 02 juni 2020. Het bestuur heeft de bestemming van het resultaat vastgesteld conform het daartoe gedane voorstel.

Voorstel tot bestemming van het resultaat over het boekjaar 2020

De directie en de dagelijks bestuurder stellen aan het bestuur voor het resultaat over het boekjaar 2020 als volgt te bestemmen:

	€
Het exploitatie resultaat over 2020 bedraagt	-43.693
Onttrekking bestemmingsreserve eigen bijdrage nieuwbouw	29.768
Onttrekking bestemmingsreserve ouderbijdragen	4.102
Onttrekking bestemmingsreserve nazorgfondsen	4.500
Resteert: afname algemene reserve	-5.323

Dit voorstel is reeds in de jaarrekening verwerkt.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het intern toezichthoudend orgaan van Stichting voor Christelijk Praktijkonderwijs in Noord- Oost Friesland

Schrevenweg 3-9
8024 HB Zwolle
Postbus 1509
8001 BM Zwolle

T (038) 303 21 40
 zwolle@vanreeacc.nl
 www.vanreeacc.nl
 KvK nr. 08107895

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Stichting voor Christelijk Praktijkonderwijs in Noord- Oost Friesland te Dokkum gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting voor Christelijk Praktijkonderwijs in Noord- Oost Friesland op 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2020;
2. de staat van baten en lasten over 2020; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting voor Christelijk Praktijkonderwijs in Noord- Oost Friesland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o

Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en het intern toezichthoudend orgaan voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijscontroleprotocol OCW 2020. In dit kader is het bestuur tevens

verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

Het intern toezichthoudend orgaan is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij

fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het intern toezichthoudend orgaan onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zwolle, 26 mei 2021

Van Ree Accountants

w.g.

R. van der Weerd RA MSc